

ВІДОМОСТІ
про самооцінювання освітньої програми

Заклад вищої освіти	Маріупольський державний університет
Освітня програма	31689 Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Відомості про самооцінювання є частиною акредитаційної справи, поданої до Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти для акредитації зазначеної вище освітньої програми. Відповідальність за підготовку і зміст відомостей несе заклад вищої освіти, який подає програму на акредитацію.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID	ідентифікатор
ВСП	відокремлений структурний підрозділ
ЄДЕБО	Єдина державна електронна база з питань освіти
ЄКТС	Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система
ЗВО	заклад вищої освіти
ОП	освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про ЗВО (ВСП ЗВО)

Реєстраційний номер ЗВО у ЄДЕБО	19
Повна назва ЗВО	Маріупольський державний університет
Ідентифікаційний код ЗВО	26593428
ПІБ керівника ЗВО	Балабанов Костянтин Васильович
Посилання на офіційний веб-сайт ЗВО	http://www.mdu.in.ua

2. Посилання на інформацію про ЗВО (ВСП ЗВО) у Реєстрі суб'єктів освітньої діяльності ЄДЕБО

<https://registry.edbo.gov.ua/university/19>

3. Загальна інформація про ОП, яка подається на акредитацію

ID освітньої програми в ЄДЕБО	31689
Назва ОП	Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Тип освітньої програми	Освітньо-професійна
Вступ на освітню програму здійснюється на основі ступеня (рівня)	Бакалавр, Магістр (ОКР «спеціаліст»)
Структурний підрозділ (кафедра або інший підрозділ), відповідальний за реалізацію ОП	Кафедра педагогіки та освіти
Інші навчальні структурні підрозділи (кафедра або інші підрозділи), залучені до реалізації ОП	Менеджменту, Права та публічного адміністрування, Раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища, Математичних методів та системного аналізу, Культурології та інформаційної діяльності, Філософії та соціології, Практичної психології, Української філології, Англійської філології.
Місце (адреса) провадження освітньої діяльності за ОП	м. Маріуполь, проспект Миру, 89-А
Освітня програма передбачає присвоєння професійної кваліфікації	<i>не передбачає</i>
Професійна кваліфікація, яка присвоюється за ОП (за наявності)	<i>відсутня</i>
Мова (мови) викладання	Українська
ID гаранта ОП у ЄДЕБО	144538
ПІБ гаранта ОП	Задорожна-Княгницька Леніна Вікторівна
Посада гаранта ОП	Завідувач кафедри
Корпоративна електронна адреса гаранта ОП	lv_zadorozhna-knyahnytska@mdu.in.ua
Контактний телефон гаранта ОП	+38(068)-110-68-40
Додатковий телефон гаранта ОП	+38(062)-958-75-70

Форми здобуття освіти на ОП	Термін навчання
заочна	1 р. 4 міс.
очна денна	1 р. 4 міс.

4. Загальні відомості про ОП, історію її розроблення та впровадження

Сучасні реформаційні процеси у сфері освіти обумовлюють перегляд підходів до управління школою за умов академічної автономії та децентралізації, тому основні цілі професійної підготовки керівників закладів загальної середньої освіти спрямовані на підготовку фахівців, здатних до прийняття ефективних рішень у соціально детермінованих ситуаціях управлінської взаємодії.

У процесі реалізації намірів щодо впровадження освітньої діяльності зі спеціальності на другому (магістерському) рівні у 2011 р. було проведено моніторинг, який підтвердив потребу у спеціальній фаховій підготовці чинних та потенційних керівників закладів освіти у межах регіонального освітнього поля Донецької області.

Згідно наказу МОН №2323л від 11.06.2014 (протокол АКУ №109 від 03.06.2014) було прийнято рішення про акредитацію в Маріупольському державному університеті (МДУ) спеціальності 8.18010020 Управління навчальним закладом (загальноосвітній навчальний заклад) (галузь знань 1801 Специфічні категорії) з ліцензованим обсягом 30 осіб за денною формою навчання.

У 2015 р. згідно наказу МОН № 1931л від 30.11.2015 (протокол АКУ №119 від 17.11.2015) прийнято рішення про започаткування в МДУ заочної форми навчання спеціальності 8.18010020 Управління навчальним закладом (загальноосвітній навчальний заклад) з ліцензійним обсягом 30 осіб – денна, 20 осіб – заочна форма навчання.

У 2016 р. з огляду на запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, відповідно до Акту узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, наказу Міністерства освіти і науки України від 19.12.2016 №1565) було здійснено перехід до нового переліку та переоформлено ліцензію відповідно на спеціальність 073 Менеджмент та розроблено ОПП «Менеджмент. Управління навчальним закладом (загальноосвітній навчальний заклад)».

У 2018 р. у зв'язку з оновленням структури освітніх програм в університеті на підставі рекомендацій МОН України затверджено оновлену ОПП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» (протокол засідання Вченої ради МДУ від 17.05.2018 №11).

У зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти для спеціальності 073 Менеджмент до чинної ОПП було внесено відповідні зміни та схвалено оновлену програму для вступників у 2019 році (рішення Вченої ради МДУ від 26.12.2019, протокол №5). Разом із тим, програма переглядалася з метою вдосконалення можливості формування індивідуальної траєкторії здобувача вищої освіти, а саме: зменшено термін навчання з 1,5 року до 1,4 років (на підставі роз'яснень МОН України); зменшено кількість годин на підготовку кваліфікаційної роботи; введено науково-дослідну практику; переглянуто перелік курсів за вибором та введено навчальні дисципліни, що розвивають соціальні навички.

У 2020 р. було здійснено моніторинг ОП за участі зовнішніх та внутрішніх стейкхолдерів, за результатами якого програма зазнала змін: було розширено перелік результатів навчання та компетентностей, якими має оволодіти здобувач протягом навчання за ОП, інспекторсько-методичну виробничу практику замінено на виробничу практику у початковій школі. Оновлену ОПП було затверджено рішенням Вченої ради МДУ 24.06.2020, протокол № 10.

5. Інформація про контингент здобувачів вищої освіти на ОП станом на 1 жовтня поточного навчального року у розрізі форм здобуття освіти та набір на ОП (кількість здобувачів, зарахованих на навчання у відповідному навчальному році сумарно за усіма формами здобуття освіти)

Рік навчання	Навчальний рік, у якому відбувся набір здобувачів відповідного року навчання	Обсяг набору на ОП у відповідному навчальному році	Контингент студентів на відповідному році навчання станом на 1 жовтня поточного навчального року		У тому числі іноземців	
			ОД	З	ОД	З
1 курс	2020 - 2021	9	0	9	0	0
2 курс	2019 - 2020	18	2	16	1	0

Умовні позначення: ОД – очна денна; ОВ – очна вечірня; З – заочна; Дс – дистанційна; М – мережева; Дл – дуальна.

6. Інформація про інші ОП ЗВО за відповідною спеціальністю

Рівень вищої освіти	Інформація про освітні програми
початковий рівень (короткий цикл)	програми відсутні
перший (бакалаврський) рівень	461 Менеджмент
другий (магістерський) рівень	227 управління навчальним закладом (загальноосвітній навчальний заклад) 920 Менеджмент організацій і адміністрування 27746 Управління закладом загальної середньої освіти

	29958 Менеджмент. Управління навчальним закладом (загальноосвітній навчальний заклад) 31351 Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою 31689 Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти 772 Управління фінансово-економічною безпекою 31687 Менеджмент організацій та адміністрування
третій (освітньо-науковий/освітньо-творчий) рівень	програми відсутні

7. Інформація про площі приміщень ЗВО станом на момент подання відомостей про самооцінювання, кв. м.

	Загальна площа	Навчальна площа
Усі приміщення ЗВО	30884	6702
Власні приміщення ЗВО (на праві власності, господарського відання або оперативного управління)	30884	6702
Приміщення, які використовуються на іншому праві, аніж право власності, господарського відання або оперативного управління (оренда, безоплатне користування тощо)	0	0
Приміщення, здані в оренду	0	0

Примітка. Для ЗВО із ВСП інформація зазначається:

- щодо ОП, яка реалізується у базовому ЗВО – без урахування приміщень ВСП;
- щодо ОП, яка реалізується у ВСП – лише щодо приміщень даного ВСП.

8. Документи щодо ОП

Документ	Назва файла	Хеш файла
Освітня програма	<i>ОПП Менеджмент УЗЗСО Магістр.pdf</i>	7SH7ChqCrJyv2iBmRAyMI8bvowpWEfD5FRgPTmPrW6c=
Навчальний план за ОП	<i>ПЛАН_УЗЗСО.pdf</i>	wxAZgjl3AapAlzY7g5d3e5fe4DEZWixtVmShEpDWRlo=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_27_2020.pdf</i>	ZO6z6qsORQH0Nk52QX48jZb+Q6g5Yqhbj/bH8mCWvFk=
Рецензії та відгуки роботодавців	<i>Рецензія_36_2020.pdf</i>	EAhMdcYB1pCHdoI9ivS4T1JJOhDmfGQHjSmHQMoe4=

1. Проектування та цілі освітньої програми

Якими є цілі ОП? У чому полягають особливості (унікальність) цієї програми?

Мета ОП – теоретико-практична підготовка менеджерів освіти, формування компетентностей, необхідних для ефективного управління закладом освіти в умовах реалізації Концепції Нової української школи, академічної й фінансово-економічної автономії, розширення повноважень, підвищення соціальної відповідальності закладів загальної середньої освіти.

Реалізація цілей ОП здійснюється за допомогою набуття здобувачами професійної суб'єктності у сферах:

- стратегічного планування і реалізації місії школи;
- правового, адміністративного, фінансово-економічного забезпечення діяльності закладу;
- забезпечення якості освітніх послуг й ефективної організації освітнього процесу;
- міжособистісного спілкування (взаємодія з колективом, батьками учнів, громадськістю, партнерами школи, стейкхолдерами);
- особистісного етико-деонтологічного розвитку керівника як лідера.

ОП є особливою, оскільки передбачає динамічне, інтегративне, інтерактивне навчання у межах аудиторної і позааудиторної роботи за активної участі стейкхолдерів; опанування актуальними дисциплінами, що є фундаментом для подальшої професійної кар'єри; оволодіння практичними управлінськими уміньми і навичками у межах виробничої практики, зміст якої обумовлюється індивідуальним досвідом й освітніми запитами кожного здобувача у поєднанні з можливостями розвитку соціальних навичок. Зміст компонентів ОП базується на результатах наукової діяльності викладачів кафедри, позитивному досвіді вітчизняних та європейських університетів.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні документи ЗВО, що цілі ОП відповідають місії та стратегії ЗВО

Відповідно до Стратегії розвитку МДУ на 2016-2020 рр., (http://mdu.in.ua/index/msu_2012/0-77) призначенням ЗВО є створення сприятливих умов для забезпечення якості освіти, поглиблення міжнародних зв'язків і входження до світового освітнього простору на принципах законності, прозорості, самостійності, незалежності, толерантного ставлення до учасників освітнього процесу з дотриманням вимог академічної доброчесності. Місія МДУ – зміцнення науково-освітнього та інноваційного потенціалу країни шляхом розвитку людського капіталу, продукування і поширення нових знань, практичне втілення євроінтеграційних прагнень Української держави.

Відповідно до Стратегії, концептуальним напрямом освітньої діяльності кафедри педагогіки та освіти в розробці цілей ОП є надання якісних освітніх послуг кожному здобувачеві для забезпечення його конкурентоспроможності на ринку праці, що дозволить зробити позитивний внесок у суспільний поступ. ОП спрямована на розвиток особистості керівника школи шляхом утвердження в учасників освітнього процесу морально-патріотичних цінностей, активної громадянської позиції та відповідальності, здорового способу життя, вміння вільно мислити та самоорганізовуватися в сучасних умовах; забезпечення органічного поєднання в освітньому процесі освітньої, наукової та інноваційної діяльності; створення необхідних умов для реалізації здібностей і талантів; збереження та примноження моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства.

Опишіть, яким чином інтереси та пропозиції таких груп заінтересованих сторін (стейкхолдерів) були враховані під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП:
- здобувачі вищої освіти та випускники програми

Програма пропонує здобувачам вищої освіти можливості для саморозвитку і самовдосконалення, що базується на міждисциплінарному і студентоцентрованому підходах у навчанні, завдяки чому випускники отримують комплекс компетентностей і знань, необхідних для працевлаштування. Опитування здобувачів вищої освіти поточних курсів ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» протягом 2018-2019 рр. (<http://flf.mdu.in.ua/index/po/0-21>), анкетування студентів щодо якості вищої освіти в МДУ (2019-2020 н.р.) (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_2019-2020.pdf), анкетування випускників освітньої програми 2018-2019 рр. (<http://flf.mdu.in.ua/index/po/0-21>), обговорення актуальних питань професійної підготовки менеджерів освіти у межах постійно діючого науково-методичного семінару «Педагогічна майстерня керівника закладу освіти» (2013-2019 рр.) (http://mdu.in.ua/news/na_fakulteti_inozemnikh_mov_rozpochala_robotu_pedagogichna_majsternja_kerivnika_navchalnogo_zakladu/2014-11-03-803; http://mdu.in.ua/news/zaproshuemo_do_pedagogichnoji_majsterni_kerivnika_zakladu_osviti/2014-12-17-849; http://mdu.in.ua/news/pedagogichna_majsternja_fakultetu_inozemnikh_mov/2015-03-26-920; http://mdu.in.ua/news/osvitjani_obgovorili_pitannja_formuvannja_ta_organizaciji_brendu_zakladu_osviti_na_bazi_mdu/2018-11-27-2819) дозволили внести суттєві корективи у зміст освітньо-професійної програми з точки зору поглиблення мовної, фундаментальної та практичної підготовки.

- роботодавці

Зацікавленість роботодавців у фахівцях галузі освітнього менеджменту відображена в інтегрованому характері ОП, а також в зорієнтованості на здобуття студентами професійних навичок у процесі навчання та проходження виробничих практик. Потенційні роботодавці були залучені до анкетування (<http://flf.mdu.in.ua/index/po/0-21>), обговорення актуальних питань професійної підготовки менеджерів освіти у межах круглих столів, в якості рецензентів кваліфікаційних робіт, експертів постійно діючого семінару «Педагогічна майстерня керівника закладу освіти» (2015-2019 рр.) (http://mdu.in.ua/news/keruvati_mistectvo_vesti_do_ustpikhu_inshikh_zasidannja_pedagogichnoji_majsterni_kerivnika_zakladu_osviti/2014-12-24-864; http://mdu.in.ua/news/vikladachi_ta_studentsi_mdu_proveli_pedagogichnu_majsternju_kerivnika_zakladu_osviti/2019-11-19-3407; http://mdu.in.ua/news/u_mdu_vidbulas_regionalna_naukovo_praktichna_konferencija_nova_ukrajinska_shkola_bagato_vimirni_prostori_jakisnikh_zmin/2017-04-13-1768), консультантів у процесі розроблення та корегування ОП. Пропозиції зацікавлених сторін було враховано у переліку та змісті навчальних дисциплін з метою їх наповнення новітніми технологіями управління, актуальним теоретичним матеріалом про прикладні аспекти правового регулювання трудових відносин, особливостей забезпечення фінансово-економічної та господарської функцій управління (зокрема, особливостей роботи з системою «Прозоро»).

- академічна спільнота

До формулювання цілей та визначення програмних результатів освітньої програми було залучено провідних науковців, партнерів кафедри з Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка та Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського, Житомирського державного університету імені Івана Франка. Зустрічі з представниками академічної спільноти відбувалися у межах дискусійних платформ науково-практичних конференцій, організованих кафедрою педагогіки та освіти (http://mdu.in.ua/news/vikladachi_mdu_vzjali_uchast_u_konferenciji_nova_ukrajinska_shkola_teorija_i_praktika/2018-02-23-2318; http://mdu.in.ua/news/pid_chas_konferenciji_u_mdu_osvitjani_obgovorili_pitannja_realizaciji_koncepciji_novoji_ukrajinskoji_shkoli/2019-04-11-3011). Це було особливо важливим на етапах обґрунтування концепції професійної підготовки менеджерів освіти, моделі фахівця та формулювання основних результатів навчання; вибір та обґрунтування підходів до викладання, навчання та оцінювання; перевірка охоплення загальних та спеціальних компетентностей; аналізу збалансованості та реалістичності програми.

- інші стейкхолдери

До обговорення ОП були залучені представники Департаменту освіти Маріупольської міської Ради (http://mdu.in.ua/news/osvitjani_mariupolja_obednali_zusillja_dlja_virishennja_problem_osvitnoji_galuzi/2017-02-04-1658), директори шкіл м. Маріуполя (http://mdu.in.ua/news/keruvati_mistectvo_vesti_do_ospikhu_inshikh_zasidannja_pedagogichnoji_majsterni_kerivnika_zakladu_osviti/2014-12-24-864), що позитивно вплинуло на формування практичної складової ОП та підписання угод зі стейкхолдерами.

Продемонструйте, яким чином цілі та програмні результати навчання ОП відбивають тенденції розвитку спеціальності та ринку праці

Основними тенденціями розвитку ринку праці є: підвищення вимог до директора школи у зв'язку з введенням Типового положення про конкурс на посаду керівника державного, комунального закладу загальної середньої освіти (наказ МОН України від №291 від 28.03.2018); надання переваги під час обрання за конкурсом молодим за віком керівникам, здатним працювати в умовах НУШ, приймати нестандартні рішення; уніфікація мережі шкіл, зменшення їх кількості і структури на користь задоволення освітніх потреб місцевої полікультурної громади та посилення, у зв'язку з цим, конкуренції між керівниками закладів освіти. Ці тенденції було виявлено у межах здійсненого кафедрою педагогіки та освіти моніторингу (2017-2018 н.р.).

Проектування змісту ОП здійснювалося з урахуванням зазначених тенденцій, а також вимог державних документів, які визначають сутність та зміст підготовки фахівців на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Цілі ОП та програмні результати навчання відповідають тенденціям ринку праці, оскільки реалізуються через актуальні для ринку праці компоненти ОП, зокрема, «Управлінська деонтологія», «Теорія і практика управління в освіті», «Трудове і контрактне право в освіті», «Управління фінансово-економічною діяльністю закладу освіти», «Психологія управління», «Менеджмент організацій» та ін.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано галузевий та регіональний контекст

МДУ – єдиний ЗВО на Південному Сході України, який здійснює професійну підготовку менеджерів освіти, тому вагому роль при розробці ОП відіграла співпраця кафедри педагогіки та освіти з Маріупольською міською радою, Департаментом освіти Маріупольської міської ради. Особливу увагу при формуванні цілей ОП було приділено процесам, які тривають у сфері освіти загалом і на регіональному рівні. Зокрема, у Маріуполі реалізовується міська цільова програма розвитку галузі освіти на 2018-2022 рр.

(<https://mariupolrada.gov.ua/uploads/ckeditor/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%Bo/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%Bo%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%8F%202021/Strategy-2021-UKR%20%283%29.pdf>).

Також у процесі підготовки ОП, формуванні цілей та програмних результатів було враховано галузевий та регіональний контексти шляхом розробки відповідних навчальних дисциплін. Наприклад, «Теорія і практика управління в освіті» (структура органів управління освітою в Маріуполі, особливості розбудови державно-громадського управління освітою в Донецькому регіоні), «Історія управління освітою в Україні» (розкриття етапів розвитку громадсько-державного управління освітою, зокрема на Південному Сході України), «Організація початкової освіти» (зокрема вивчення особливостей організації початкової освіти у полікультурному регіоні, яким є Донецьчина), «Організація інклюзивної освіти» (вивчення специфіки організації навчання дітей з особливими потребами у регіоні) та ін.

Продемонструйте, яким чином під час формулювання цілей та програмних результатів навчання ОП було враховано досвід аналогічних вітчизняних та іноземних програм

У процесі розробки ОП було враховано досвід підготовки менеджерів освіти 25 вітчизняних університетів. Окрім того, було проаналізовано зміст аналогічних освітніх програм провідних університетів Великобританії (Педагогічний коледж Ексетерського університету, Кінгс Коледж, Ноттінгемський університет, Університет Стратклайд, Манчестерський та Бірмінгемський університети, університети Камбрії та Уорвіку), Німеччини (Університети М. Лютера та Кельнський, Університет ім. К. фон Озієцьки, Педагогічний інститут Людвігсбургу), Франції (Нансі 2; Марн-Ла-Валле, університет м. Пуатьє), Італії (Університет ім. Гульєльмо Марконі та Міланський університети). Зазначені матеріали містяться у відкритому доступі на офіційних сайтах закладів освіти. Результати аналізу таких програм обговорено на розширених науково-методичних семінарах кафедри педагогіки та освіти за участі стейкхолдерів (22.10.2018 та 03.12.2018).

У результаті аналізу досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних програм у 2019 р. було переглянуто зміст ОП та введено до неї такі освітні компоненти: «Теорія і практика лідерства», «Персональний брендинг керівника». Було змінено зміст виробничих практик та внесено до нього 2 модулі: основний (для здобувачів вищої освіти, які не мають досвіду управлінської діяльності) та вибіркового (для здобувачів вищої освіти, які мають такий досвід і займають керівні посади в закладах загальної середньої освіти).

Продемонструйте, яким чином ОП дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти

Зміст ОП відповідає Стандарту вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня (Наказ МОН від 10.07.2019 р. №959). Формування інтегральної, загальних та спеціальних (фахових) компетентностей, передбачених Стандартом та, відповідно, закладених в ОП, можливе виключно у межах інтегративного підходу на основі наповнення компонентів ОП теоріями гуманітарних, соціальних і поведінкових наук. Стандартом вищої

освіти визначено результати навчання (РН), що визначають нормативний зміст підготовки за ОП. Отже, досягнення РН, визначених Стандартом, забезпечується компонентами ОП, переважна більшість яких є інтегрованими. Один окремо взятий компонент ОП сприяє досягненню одночасно кількох РН, передбачених Стандартом. «Управлінська деонтологія», «Теорія і практика управління в освіті», «Трудове та контрактне право в освіті», «Історія управління освітою в Україні», «Управління фінансово-економічною діяльністю закладу освіти», «Психологія управління», «Охорона праці в галузі», «Менеджмент організацій», виробничі практики забезпечують досягнення РН 1-15. Однак, окремі компоненти ОП є специфічними, що обумовлює їх вузьку спрямованість на досягнення окремих результатів навчання («Іноземна мова у професійному середовищі», «Академічне письмо» забезпечують досягнення РН7 і РН9, «Методологія та організація наукових досліджень» - РН1). Таким чином, формування та розвиток компетентностей, досягнення результатів навчання, передбачених Стандартом, здійснюється виключно у межах обов'язкових компонентів ОП. Розбіжності у результатах навчання, сформульованих в ОП, з результатами навчання, запропонованими Стандартом, відсутні. Проте під час оновлення ОП у 2020 р. на основі рекомендацій стейкхолдерів, перелік РН та спеціальних компетентностей (СК) було розширено:

- до переліку РН було внесено РН 14 (Вміти діяти у відповідності до документів, які регламентують професійну поведінку керівника закладу освіти, визначають деонтологічні принципи його управлінської діяльності) та РН 15 (Знати Державні стандарти у сфері освіти для різних рівнів, вміти визначати напрями і засоби їх реалізації у закладі освіти із застосування інноваційних технологій);
- до переліку СК було внесено СК 11 (Здатність демонструвати поведінку, що відповідає принципам та нормам управлінської деонтології) та СК 12 (Здатність упроваджувати ефективні педагогічні технології для забезпечення якості освіти відповідно до державних стандартів для задоволення потреб здобувачів освіти, батьків, інших стейкхолдерів).

Розширення переліку РН та СК обумовлене рекомендаціями стейкхолдерів у зв'язку з розширенням сфери відповідальності керівника закладу освіти, перегляду змісту його функцій як морального лідера в умовах реалізації Концепції Нової української школи.

Якщо стандарт вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти відсутній, поясніть, яким чином визначені ОП програмні результати навчання відповідають вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня?

Стандарт вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент другого (магістерського) рівня затверджено Наказом МОН від 10.07.2019 р. №959).

2. Структура та зміст освітньої програми

Яким є обсяг ОП (у кредитах ЄКТС)?

90

Яким є обсяг освітніх компонентів (у кредитах ЄКТС), спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності)?

75

Який обсяг (у кредитах ЄКТС) відводиться на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти?

24

Продемонструйте, що зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)?

Предметною областю ОП є система інтегративного знання про сутність, функції, закономірності процесу управління закладом освіти як відкритої соціальної системи. Зміст ОП відповідає об'єкту діяльності – процес управління закладом загальної середньої освіти, і включає 2 цикли: дисципліни загальної й професійної підготовки, що разом забезпечують комплексну підготовку магістрів до управлінської діяльності в якості директора.

Розподіл змісту програми і навчальний час за нормативною і варіативною частиною, за циклами підготовки, кількість навчальних годин/кредитів вивчення кожної з дисциплін і практик відповідає навчальному плану, методам, методикам та технологіям, якими має оволодіти здобувач магістерського ступеня на практиці; відповідає обладнанню, яке здобувач вчиться застосовувати і використовувати у практичній управлінській діяльності.

Відповідно структура та зміст компонентів програми, зорієнтовані на об'єкт вивчення і об'єкт діяльності:

- нормативні дисципліни загальної підготовки (ОК1–ОК6) призначені для засвоєння фундаментальних знань, що слугують теоретико-методологічною основою розуміння закономірностей становлення і розвитку освітніх систем з усіма їх внутрішніми та зовнішніми соціальними зв'язками, принципів їх функціонування, та розкривають сучасні вимоги до керівника закладу загальної середньої освіти як центрального суб'єкта реалізації місії закладу;
- нормативні дисципліни професійної підготовки (ОК7–ОК11) розкривають методичні, організаційні, психологічні, правові та фінансово-економічні аспекти управління закладом освіти, призначені для оволодіння методами, методиками та технологіями управління закладом загальної середньої освіти;

- практична підготовка фахівців забезпечується проведенням виробничих та науково-дослідної практик (ОК12-ОК14), що забезпечують формування та розвиток умінь і навичок у межах організації та здійснення управлінського циклу в закладі загальної середньої освіти, включаючи виконання широкого кола завдань з організаційно-адміністративної роботи, аналіз ефективності нових підходів та технологій управління закладом освіти з урахуванням регіональних особливостей;

- дисципліни вільного вибору загальної (ВБ1.1.-ВБ1.2) та професійної (ВК2.1-ВК2.6) підготовки є додатковим ресурсом у досягненні результатів навчання та спрямовані на формування соціальних навичок (здатність до лідерства, комунікації, професійної взаємодії з представниками різних соціальних груп, партнерами, стейкхолдерами).

Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОП, у сукупності призводять до досягнення програмних результатів навчання.

ОП суттєво відрізняється від програм за суміжними предметними областями, що реалізуються в МДУ («Менеджмент. Управління фінансово-економічною безпекою», «Менеджмент організацій та адміністрування»), оскільки відображає специфіку управління закладом загальної середньої освіти з огляду на соціально-культурну, просвітницьку та освітню значущість об'єкта професійної діяльності, що базується на засадах людиноцентризму.

Яким чином здобувачам вищої освіти забезпечена можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії?

Згідно Положення про організацію освітнього процесу в МДУ навчання здобувачів освіти здійснюється за індивідуальним навчальним планом, який складається на підставі робочого навчального плану на кожний навчальний рік і затверджується в порядку, встановленому Університетом (п.3.10).

Формування індивідуальної освітньої траєкторії забезпечується на основі індивідуального вибору здобувачами навчальних дисциплін у обсязі не менше 25% (за ОП – 27% (24 кредити ЄКТС)), що відповідає статті 62, п. 15 Закону України «Про вищу освіту». В МДУ діє конкретна процедура і є відповідне організаційне забезпечення процесу обрання дисциплін, що регулюється:

- Положенням про організацію освітнього процесу в МДУ

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf);

- Положенням про вибіркові дисципліни в МДУ

(http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_100620.pdf).

Здобувачі здійснюють вибір навчальних дисциплін за допомогою Google-форм.

Окрім того, практична підготовка здобувачів ОП здійснюється з урахуванням наявності або відсутності в них досвіду управлінської діяльності у закладі загальної середньої освіти та передбачає поділ змісту практики на 2 модулі: основний (для здобувачів, які не мають управлінського досвіду) і вибіркового (для здобувачів, які мають управлінський досвід і займають керівні посади (директор, заступник директора школи)).

Яким чином здобувачі вищої освіти можуть реалізувати своє право на вибір навчальних дисциплін?

Процедура здійснення вибору навчальних дисциплін регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в МДУ (наказ № 196 від 26.06.2015)

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_osvitnogo_procesu.pdf); Положенням про вибіркові дисципліни в МДУ (наказ МДУ № 130 від 10.06.2020 у новій редакції)

(http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_100620.pdf). відповідно до Розділу X статті 62 Закону України «Про вищу освіту».

Вибір навчальних дисциплін здійснюється здобувачем вищої освіти в обсязі, що становить не менше, ніж 25% від загальної кількості кредитів, передбачених ОП. Для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти варіативна компонента освітньо-професійної програми становить 720 год. / 24 кредити: циклу загальної підготовки – 180 год. / 6 кредитів; циклу професійної і практичної підготовки – 540 год. / 18 кредитів. Обсяг дисципліни вільного вибору циклу загальної підготовки здобувача становить 3 кредити ЄКТС (90 годин); циклу професійної підготовки – за вибором випускової кафедри.

Вивчення дисциплін за вибором для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти розпочинається з II семестру. Для ознайомлення здобувачів 1-го року навчання з переліком дисциплін за вибором загальної та професійної підготовки на кафедрі педагогіки та освіти створено електронний каталог (http://flf.mdu.in.ua/Navch/vybirkovyi/katalog_elektivnih_disciplin_kafedra_po-2019.pdf). Куратор академічної групи у вересні місяці ознайомлює здобувачів із процедурою вибору дисциплін та, за бажанням здобувачів, запрошує на кураторську годину викладачів, які забезпечують дисципліни за вибором, для більш глибокого ознайомлення здобувачів з їх змістом та перевагами над іншими навчальними дисциплінами.

З метою формування контингенту здобувачів для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний рік (навчальний семестр) декани факультетів ознайомлюють із затвердженим Вченою радою Каталогом елективних дисциплін та організують процедуру вибору їх здобувачами. Після ознайомлення з Каталогом здобувачі магістерського ступеня за допомогою кураторів в електронній формі (на офіційному сайті МДУ з використанням Google-form) визначають свій вибір щодо вивчення конкретних дисциплін.

На підставі заяв здобувачів та подання факультетів, навчальним відділом формуються накази щодо створення груп для вивчення вибірових дисциплін на наступний навчальний семестр.

Таким чином, у Маріупольському державному університеті реалізується стаття 62 Закону України «Про вищу освіту» щодо вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, що становить 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених для даного рівня вищої освіти.

Опишіть, яким чином ОП та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка забезпечує формування наступних компетентностей: здатність проводити дослідження на відповідному рівні; спілкуватися з представниками інших професійних груп; використовувати інформаційні та комунікаційні технології; мотивувати людей та рухатися до спільної мети; діяти на основі етичних міркувань; генерувати нові ідеї; обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту; встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани; формувати лідерські якості та демонструвати їх у процесі управління людьми; використовувати психологічні технології роботи з персоналом; аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію; управляти закладом освіти та його розвитком.

ОП передбачає види практичної підготовки:

- виробнича практика (в якості керівника закладу освіти): базами практики є заклади загальної середньої освіти м. Маріуполя;
- виробнича практика (з управління початковою школою): базами практики є заклади загальної середньої освіти м. Маріуполя;
- науково-дослідна практика: базами практики є заклади загальної середньої освіти м. Маріуполя, що слугують експериментальним майданчиком у межах виконання кваліфікаційної роботи.

Продемонструйте, що ОП дозволяє забезпечити набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills) упродовж періоду навчання, які відповідають цілям та результатам навчання ОП результатам навчання ОП

Набуття здобувачами соціальних навичок забезпечує вивчення таких вибіркових компонентів ОП: «Піар-технології і реклама в галузі освіти», «Психологія конфлікту», «Самоменеджмент керівника закладу освіти», «Іміджологія», «Персональний брендинг керівника», «Педагогічна майстерність керівника», що забезпечують формування компетентностей, передбачених ОП: здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя, ефективного самоменеджменту; здатність спілкуватися з представниками професійних груп різного рівня; створювати й організувати ефективні комунікації; використовувати психологічні технології роботи з персоналом; формувати лідерські якості; мотивувати людей і рухатися до спільної мети; демонструвати поведінку, що відповідає принципам та нормам управлінської деонтології.

Набуттю соціальних навичок сприяють:

- форми навчання – проблемні лекції, лекції-прес-конференції, деонтологічний тренінг, постійно діючий семінар «Педагогічна майстерня керівника закладу освіти», семінари та позааудиторна робота;
- методи навчання – дискусійні платформи у межах семінарських занять, робота в парах і мікрогрупах, вирішення професійних ситуацій, презентації досвіду, ознайомлення з методиками самодіагностики, інструментарієм самоменеджменту, консультування, «круглий стіл», «відкритий мікрофон».

В МДУ розроблено Положення щодо політики розвитку soft skills

(http://mdu.in.ua/publ/polozhennja_shhodo_politiki_rozvitku_soft_skills_v_mariupolskomu_derzhavnomu_universiteti/1-1-0-178).

Яким чином зміст ОП урахує вимоги відповідного професійного стандарту?

Професійний стандарт відсутній

Який підхід використовує ЗВО для співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП (у кредитах ЄКТС) із фактичним навантаженням здобувачів вищої освіти (включно із самостійною роботою)?

Загальне навантаження здобувачів магістерського ступеня становить 2700 год. Загальна кількість годин, виділених на самостійну роботу – 2040.

Оптимальне співвіднесення реального і декларованого навантаження в межах кожного освітнього компонента визначається навчальною роботою програмою дисципліни. Час, відведений для самостійної роботи здобувача, регламентується робочим навчальним планом, і становить не менше 1/2 та не більше 2/3 від загального обсягу навчального часу для вивчення конкретної дисципліни.

З метою з'ясування, яким є реальний обсяг навантаження студентів на ОП, чи існує проблема їх перевантаження самостійною роботою, кафедра педагогіки та освіти здійснює опитування здобувачів у межах кураторських годин та їх анкетування (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeDlV-tw8atlaXgofd6RtcXU_QTuTazidaRDL1XYY4l4Y2DwQ/viewform?vc=0&c=0&w=1;

<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfuruiGMiBzSGaFdtL3Z5Ueyqh4PIwORD5CgrAMGh2a7XFmTQ/viewform?vc=0&c=0&w=1>).

Ефективність організації СРС забезпечується шляхом: індивідуального підходу до здобувачів; диференціації та індивідуалізації завдань, що пропонуються для самостійної роботи; праксеологічності (активізація пошуково-дослідницької діяльності); діалогічності в підсистемі «викладач – здобувач освіти» з метою реалізації пізнавальних завдань; керованості (активне стимулювання до самостійної освітньої діяльності, оцінка способів продуктивної навчальної діяльності здобувачів, урахування їх підготовленості до виконання завдань).

Якщо за ОП здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти, продемонструйте, яким чином структура освітньої програми та навчальний план зумовлюються завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Дуальна форма навчання не впроваджена на освітній програмі та в університеті в цілому.

3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про правила прийому на навчання та вимоги до вступників ОП

<http://mdu.in.ua/index/vstup/0-67>

Поясніть, як правила прийому на навчання та вимоги до вступників ураховують особливості ОП?

Конкурсний відбір на навчання здійснюється за результатами вступних випробувань і проводиться на основі конкурсного бала, який розраховується відповідно до Правил прийому. Правила прийому на навчання до МДУ в 2020 р. розроблені приймальною комісією та затверджені Вченою радою університету (протокол №5 від 26.12.2019 р.) відповідно до Умов прийому на навчання до ЗВО України в 2020 р., затверджених наказом МОН України від 11.10.2019 р. № 1285 та зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 02.12.2019 р. за № 1192/34163. (http://mdu.in.ua/PK/pp_2020.pdf).

Конкурсний відбір для здобуття ОС магістра за спеціальністю 073 «Менеджмент» ОПП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» на основі здобутого ступеня вищої освіти здійснюється за результатами вступних випробувань (єдиний вступний іспит з іноземної мови) й фахового вступного випробування. Складання єдиного вступного іспиту з іноземної мови регламентується зазначеними вище Умовами. Зміст програми фахового вступного іспиту для вступників на ОПП відображає думку академічної спільноти та стейкхолдерів, яких було запрошено в якості консультантів, щодо необхідності наявності в абітурієнта – потенційного менеджера освіти професійної компетентності, у межах якої психолого-педагогічні знання й уміння є базовими. Отже, вступний іспит складається з циклу модулів психолого-педагогічної підготовки ОС «бакалавр» і ОКР «спеціаліст»: загальної педагогіки, загальної та вікової психології, методики виховної роботи.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

У Маріупольському державному університеті питання визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО регулюється:

- Інструкцією про порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у Маріупольському державному університеті, затвердженою протоколом засідання Вченої ради МДУ від 27.06.2019 № 11, введеною в дію наказом МДУ від 09.07.2019 №239 (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/instrukcija_pro_porjadok_viznachennja_akademichnoj.pdf)

- Положенням про порядок переведення, поновлення та вступу на паралельне навчання у Маріупольському державному університеті (затверджено протокол засідання Вченої ради МДУ 02.02.2017 № 10, введено в дію наказом МДУ 16.02.2017 №71) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_perevedennja-ponovlennja_ta_vstupu.pdf)

Визнання результатів, отриманих під час академічної мобільності, регулюється Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність у Маріупольському державному університеті, затвердженим наказом МДУ №350 від 10.11.2016 р. (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_porjadok_realizaciji_prava_na_akad.pdf).

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)?

На освітню програму «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» у 2019 р. поновлювалася Українська Х. (наказ МДУ від 30.08.2019 №608), яку було відраховано за невиконання навчального плану.

Яким документом ЗВО регулюється питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регламентуються Порядком визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, затверджені протоколом №7 Вченої ради МДУ від 01.04.2020 та введеним у дію наказом МДУ 06.04.2020 № 93. Відповідно п. 2.1 Положення визнання результатів навчання у неформальній освіті для здобувачів другого (магістерського) рівнів дозволяється:

- для змістових модулів навчальних дисциплін, практичних завдань з навчальних дисциплін, завдань самостійної роботи здобувачів, результати навчання за якими частково співпадають із набутими результатами / компетентностями за документами неформальної освіти;
- для навчальних дисциплін, результати навчання яких повністю або переважно більшістю співпадають із набутими результатами / компетентностями за документами неформальної освіти та мають однаковий розмір часу на оволодіння матеріалу (різниця у часі допускається не більше 20%);
- для навчальних дисциплін з вивчення іноземних мов для здобувачів вищої освіти, які мають міжнародні сертифікати/дипломи з підтвердженням відповідного рівня володіння мовою;
- для відповідних видів практики або завдань з практики здобувачів вищої освіти.

Зазначений вище документ знаходиться у відкритому доступі на сайті МДУ

(http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/porjadok_viznannja_neformalna_osvita.pdf). Посилання на нього відображене у путівнику для здобувачів вищої освіти, який надається їм на початку навчання в на ОП.

Опишіть на конкретних прикладах практику застосування вказаних правил на відповідній ОП (якщо такі були)

За час дії, що минув від уведення в дію Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (Об.04.2020) по даний час звернень здобувачів освіти із заявами щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті не було.

4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Продемонструйте, яким чином форми та методи навчання і викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання? Наведіть посилання на відповідні документи

Програмні результати навчання за ОП характеризуються вираженою практичною спрямованістю та відображають рівень сформованості комплексу компетентностей. З огляду на зазначене, на ОП надається перевага поєднанню традиційних та нетрадиційних форм і методів навчання, на основі врахування специфіки кожного освітнього компоненту ОП та ступеня пізнавальної активності здобувачів вищої освіти. Основними формами навчання є: лекції (тематичні, вступні, лекції-бесіди, лекції-прес-конференції, лекції з запланованими помилками, проблемні, узагальнювальні, лекції з аналізом професійних ситуацій), семінари (просемінари та власне семінари, семінарсько-практичні заняття), індивідуальні консультації.

Переважають активні методи навчання: бесіда, аналіз професійних ситуацій, проблемне викладення матеріалу, частково-пошуковий та дослідницький методи, виконання практико-орієнтованих завдань, вирішення управлінських задач, підготовка презентацій, тез та доповідей, аналіз чинної нормативної бази з питань управління освітою.

З огляду на те, що значна кількість здобувачів освіти вже мають управлінський досвід та, як правило, з бажанням діляться з одногрупниками власними професійними напрацюваннями, у межах аудиторних занять успішно використовуються інтерактивні методи під керівництвом викладача: «круглий стіл», «мозковий штурм», дискусія, робота в парах та мікрогрупах, «відкритий мікрофон».

Продемонструйте, яким чином форми і методи навчання і викладання відповідають вимогам студентоцентрованого підходу? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти методами навчання і викладання відповідно до результатів опитувань?

У межах реалізації ОП діють наступні заходи щодо забезпечення студентоцентрованого підходу:

- протягом 1-го тижня навчання куратор ознайомлює здобувачів з особливостями ОП, кожний отримує путівник з необхідною для нього інформацією (система оцінювання, графік освітнього процесу, контакти деканату й кафедри, посилання на нормативні документи університету);

- на початку кожного семестру здобувачів ознайомлюють з особливостями перебігу освітнього процесу, переліком навчальних дисциплін, що викладатимуться, змістом виробничої практики;

- на початку вивчення певної дисципліни кожним викладачем надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, процедури та критеріїв оцінювання;

- здобувачі другого (магістерського) рівня мають право обирати навчальні дисципліни, (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_vibirkovi_disciplini_100620.pdf), вибір яких здійснюється здобувачем у межах, передбачених освітньою програмою та робочим навчальним планом ОП, в обсязі 27% загальної кількості кредитів ЄКТС;

- на ОП надається перевага активним методам навчання та діяльності викладача як фасилітатора, велика увага приділяється виконанню здобувачами професійних завдань на базі конкретних шкіл міста.

Результати анкетування «Аналіз якості вищої освіти» показали, що абсолютна більшість студентів 95% задоволені рівнем викладання в університеті (високий та достатній) (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_2019-2020.pdf).

Продемонструйте, яким чином забезпечується відповідність методів навчання і викладання на ОП принципам академічної свободи

Зміст академічної свободи полягає у гарантованій можливості членів академічної спільноти (викладачів, науковців, здобувачів) вільно обирати зміст, форми, методи своєї академічної діяльності. Самостійність і незалежність учасників освітнього процесу передбачає: їхнє право приймати рішення щодо освітніх, організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, яка реалізується в порядку та межах, визначених чинним законодавством, на час провадження педагогічної, науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що здійснюється на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, встановлених законом.

На ОП застосовуються інтерактивні методи у процесі вивчення дисципліни для створення комфортних умов навчання, в яких усі здобувачі взаємодіють між собою. На заняттях здійснюється обговорення різноманітних проблем, доведення, аргументування власного погляду, відбувається взаємодія викладача і здобувача, яка орієнтує майбутнього фахівця на розвиток його творчих і розумових здібностей, комунікативних навичок.

Освітній компонент кожної робочої програми є індивідуальним авторським баченням викладача проблематики курсу з урахуванням форм та методів навчання та викладання, які відповідають принципам академічної свободи та інтересам здобувачів вищої освіти. Цей процес є об'єктом обговорення на засіданнях кафедри педагогіки та освіти.

Опишіть, яким чином і у які строки учасникам освітнього процесу надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів *

Інформація про ОП, графік освітнього процесу на поточний навчальний рік (на початку навчального року), графік екзаменаційної сесії (за місяць до проведення контрольних заходів) оприлюднюються на сайті МДУ. На початку кожного семестру куратор ознайомлює здобувачів з особливостями перебігу освітнього процесу, переліком навчальних дисциплін, що викладатимуться, змістом виробничої практики. На початку вивчення певної дисципліни кожним викладачем надається інформація щодо цілей, змісту й очікуваних результатів навчання, процедури і критеріїв оцінювання. Така інформація міститься в робочих програмах, які є складовою комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін, програмах практик, що оприлюднюються на Навчальному порталі МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=25>).

Інформація щодо державної атестації міститься в Положенні про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в МДУ. Термін визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу.

Інформація про порядок проведення поточного і підсумкового контролю, оцінювання рівня навчальних досягнень, набуття фахових компетентностей ЗВО ОПП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» відповідає вимогам ЄКТС, викладена в Положенні про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ (затверджено наказом МДУ 26.11.2015 №332)

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf).

Опишіть, яким чином відбувається поєднання навчання і досліджень під час реалізації ОП

Освітній процес на ОП проходить у результативному поєднанні навчання і наукових досліджень викладачів кафедри, здобувачів освіти.

В освітній діяльності за ОП використовуються наступні напрямки наукової роботи:

- виконання здобувачами різнорівневих завдань у межах певних навчальних дисциплін, що стосуються аналізу актуальних наукових джерел та нормативної бази діяльності закладу загальної середньої освіти, написання тез та наукових статей, розробка нормативних документів (зокрема деонтологічного кодексу керівника), складання схем, заповнення таблиць, підготовка презентацій та наукових доповідей тощо;

- проходження науково-дослідної практики на базі обраної для проведення дослідження школи;

- написання кваліфікаційних робіт, що мають прикладний характер і виконуються на базі конкретних закладів загальної середньої освіти м. Маріуполь (обов'язкового складового магістерського дослідження є аналіз діяльності базової школи та її керівника у межах обраного напрямку або SWOT-аналіз, розроблення на цій основі методичного супроводу або методичних рекомендацій щодо вдосконалення процесу управління конкретним закладом освіти).

Окремим напрямом таких досліджень є вивчення здобувачами зарубіжного досвіду професійної підготовки менеджерів освіти, що сприяє забезпеченню змістової наповненості ОП;

- участь здобувачів у Регіональних (2017-2018) та Всеукраїнських з міжнародною участю науково-практичних конференціях (2019-2020) із проблем реалізації Концепції Нової української школи, яка проводиться кафедрою педагогіки та освіти з 2017 р.

(http://mdu.in.ua/news/u_mdu_vidbulas_regionalna_naukovo_praktichna_konferencija_nova_ukrajinska_shkola_bagat_ovimirni_prostori_jakisnikh_zmin/2017-04-13-1768;

http://mdu.in.ua/news/vikladachi_mdu_vzjali_uchast_u_konferenciji_nova_ukrajinska_shkola_teorija_i_praktika/2018-02-23-2318;

http://mdu.in.ua/news/pid_chas_konferenciji_u_mdu_osvitjani_obgovorili_pitannja_realizaciji_koncepciji_novoji_ukrajinskoji_shkoli/2019-04-11-3011;

http://mdu.in.ua/news/karantin_ne_pereshkoda_osvitjani_mdu_obgovorili_reformi_novoji_ukrajinskoji_shkoli/2020-03-30-3565);

- участь здобувачів у постійно діючому науково-методичному семінарі «Педагогічна майстерня керівника закладу освіти»;

- підготовка статей для збірника наукових праць здобувачів магістерського ступеня за ОП та викладачів кафедри педагогіки та освіти «Освітній менеджмент: теорія і практика», який видається на кафедрі з 2013 р.;

- участь у Всеукраїнських та Міжнародних науково-практичних конференціях під керівництвом викладачів кафедри;

- участь здобувачів у дослідженнях за індивідуальними темами викладачів під час освітнього процесу на ОП, результатом чого є спільні публікації у фахових виданнях.

Про високий рівень наукової діяльності здобувачів ОП свідчать довідки про упровадження результатів досліджень у закладах загальної середньої освіти м. Маріуполя та позитивні рецензії, надані директорами цих закладів освіти за результатами здійснених здобувачами досліджень.

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни МДУ розроблено як складова частина системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти МДУ. Положенням встановлюються однакові вимоги до змісту й оформлення комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (далі – КНМЗНД), передбачених навчальними планами, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти у Маріупольському державному університеті.

Передбачений Положенням зміст навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни є однією з умов, що дозволяють досягти необхідної якості освітньої діяльності, ефективно організувати самостійну роботу здобувача й зберегти структурно логічну схему підготовки, наступність у викладанні навчальних дисциплін. Вимоги Положення

є обов'язковими для всіх кафедр МДУ.

Положення затверджено наказом МДУ 04.07.2016 №224 (протокол Вченої ради МДУ 24.06.2016 №13), зі змінами та доповненнями, внесеними згідно з протоколом Вченої ради МДУ 02.02.2017 №10, наказом МДУ від 27.02.2017 №85, протоколом Вченої ради МДУ 09.11.2018 № 3, введено в дію наказом МДУ 16.11.2018 №454) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_knmznd_zmini_listopad_2018.pdf).

Питання перегляду та оцінювання змісту освітніх компонентів з урахуванням наукових досягнень і сучасних практик у галузі управління освітою є предметом обговорення на засіданнях кафедри педагогіки та освіти. Це дозволяє викладачам кафедри щорічно оновлювати відповідні контенти, які затверджуються рішенням кафедри на початку кожного навчального року.

Прикладом оновлення змісту освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі є введення до ОП в якості нормативних компонентів навчальних дисциплін «Управлінська деонтологія» та «Історія управління освітою в Україні», зміст яких базується на результатах докторської дисертації Задорожної-Княгницької Л.В. «Теорія та методика деонтологічної підготовки менеджерів освіти в університетах».

Воевутко Н.Ю. як сертифікована експертка недискримінаційного навчального контенту використовує отриманий практичний експертний досвід у межах викладання навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» (розкриття політики недискримінації в процесі організації наукових досліджень у галузі освіти).

Протягом 2015-2018 рр. кафедра працювала над комплексною темою «Теоретичні і методичні засади формування освітньо-професійних і освітньо-наукових програм у магістратурі вищого навчального закладу» (номер держреєстрації 0115U003041). Наукові результати, отримані у межах виконання цієї теми доповнили зміст компонентів ОП: обов'язкових («Методологія та організація наукових досліджень») та вибіркового («Інноваційна діяльність керівника закладу освіти»).

Опишіть, яким чином навчання, викладання та наукові дослідження у межах ОП пов'язані із інтернаціоналізацією діяльності ЗВО

У 2019 р. МДУ відвідали 23 іноземні делегації, представники яких читали лекції, проводили майстер-класи; підписано 115 угод про міжнародне співробітництво. Окремими напрямками інтернаціоналізації в МДУ є проведення Міжнародної конференції (<http://mdu.in.ua/index/bakalavr/o-261>).

У межах постійно діючого семінару «Педагогічна майстерня керівника закладу освіти» передбачено ознайомлення здобувачів із світовими науковими здобутками у галузі освіти й освітнього менеджменту.

Важливе місце належить міжнародним стажуванням викладачів в європейських університетах. Задорожна-Княгницька Л.В., Воевутко Н.Ю., Нетреба М.М., Тимофєєва І.Б. використовують у викладанні окремих освітніх компонентів досвід, який отримано під час проходження міжнародних стажувань.

У 2019 р. кафедрою підписано угоду про співпрацю з Університетом Фракії імені Демокріта й Університетом Західної Македонії (Грецька Республіка) у межах програми академічної мобільності «Еразмус+». За цією програмою відбувся обмін між викладачами (Н.Ю.Воевутко) і здобувачами освіти (Г.Шабан)

http://mdu.in.ua/news/u_mdu_navchatimetsja_inozemnij_student_za_programoju_erazmus/2019-02-21-2916;
http://mdu.in.ua/news/studentki_mdu_anna_shaban_ta_anastasija_chernikova_zavershili_navchannja_u_frakijському_universiteti_imeni_demokrita_za_programoju_erazmus/2019-07-19-3188. Результати стажування стали предметом обговорення на кафедрі педагогіки та освіти з метою використання зарубіжного досвіду забезпечення студентоцентрованого підходу.

5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Опишіть, яким чином форми контрольних заходів у межах навчальних дисциплін ОП дозволяють перевірити досягнення програмних результатів навчання?

Інформація про форми контрольних заходів і критерії оцінювання доводиться до здобувачів протягом 1-го тижня навчання, коли куратор ознайомлює їх з особливостями ОП, системою оцінювання та графіком освітнього процесу. На початку вивчення певної дисципліни кожним викладачем надається інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, процедури і критеріїв оцінювання.

Перевірка досягнення програмних результатів навчання за ОП забезпечується такими формами контролю, як поточний, підсумковий, державна атестація.

Поточний контроль здійснюється у процесі засвоєння матеріалу окремого заняття та в рамках модуля і дає можливість визначити ступінь сформованості компетентностей, передбачених ОП для кожного компоненту. Мета поточного контролю – визначення рівня досягнень дисциплінарних результатів навчання здобувача за: певним розділом (темою) робочої програми дисципліни; семінарськими заняттями (експрес-опитування, тестовий контроль, перевірка та захист індивідуального завдання, заповнення схем, таблиць, аналіз наукових джерел та нормативної бази діяльності закладів освіти тощо).

Особливість такої форми контрольного заходу полягає в тому, що він дозволяє бачити процес формування компетентностей, передбачених ОП та своєчасно виявляти прогалини в знаннях, надавати допомогу в засвоєнні програмного матеріалу і, відповідно, вносити корективи в роботу викладача. Поточний контроль стимулює відповідальність здобувача за підготовку до кожного заняття.

Формами підсумкового контролю за ОП є екзамени та заліки з урахуванням накопичених балів поточного контролю, а також диференційовані заліки, які проводяться для оцінювання якості звітів з практики. Мета підсумкового контролю – встановити рівень сформованості компетентності після закінчення вивчення предмету. Одна з важливих сфер застосування підсумкового контролю – атестація випускників, тобто встановлення відповідності рівня і якості підготовки здобувачів вищої освіти вимогам сучасних освітніх стандартів з певного

розділу ОП.

В МДУ проводять ректорські контрольні роботи, що регламентуються Положенням про ректорський контроль знань студентів МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_rektorskij_kontrol_znan_studentiv_.pdf) і є контролем залишкових знань здобувачів освіти.

Підсумкова державна атестація ЗВО ОП включає захист кваліфікаційної роботи, що відповідає стандарту вищої освіти для спеціальності 073 Менеджмент.

Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється засобами анкетування у межах кожного компоненту ОП окремо (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfuruiGMiBzSGaFdtL3Z5Ueyqh4PIwORD5CgrAMGh2a7XFmTQ/viewform?vc=0&c=0&w=1>).

Яким чином забезпечуються чіткість та зрозумілість форм контрольних заходів та критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти?

Прозорість і зрозумілість форм контролю і критеріїв оцінювання навчальних досягнень забезпечується нормативними документами МДУ, відображена в програмах і комплексах навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін (КНМЗНД), підтримується консультативною роботою куратора. На 1-му занятті з певної навчальної дисципліни викладачі ознайомлюють здобувачів із формами роботи та розподілом балів за їх виконання, протягом опанування дисципліною мотивують оцінки, виставлені за виконання пропонувананих завдань. Загальна оцінка, отримана здобувачем за оволодіння окремих компонентом ОП є сукупністю балів, отриманих ним:
- за різні види освітньої діяльності: робота на семінарах, виконання обов'язкових і бонусних (виконуються за бажанням здобувача) завдань, підготовка індивідуальних навчально-дослідних завдань, які є різнорівневими та обираються самим здобувачем, виходячи з рівня підготовки та власних вподобань;
- за відповідь на екзамені або заліку.

Екзаменаційні білети та питання до заліків відповідають змісту певного компоненту ОП та дають можливість оцінити ступінь сформованості компетентностей, передбачених ОП для кожного компоненту, а також ступінь досягнення результатів навчання. Об'єктивність такої оцінки забезпечується поєднанням у білетах теоретичних питань та практичної ситуації для аналізу здобувачами, інтеграцією письмового та усного опитування, наданням здобувачам можливості оцінити власні знання та вміння засобами тестів самоконтролю, що містяться у КНМЗНД.

Яким чином і у які строки інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводяться до здобувачів вищої освіти?

Форма проведення семестрового контролю (усна, письмова, комбінована, тестування тощо), зміст і структура контрольних завдань та критерії оцінювання визначаються рішенням відповідної кафедри, про що студенти інформуються на початку семестру.

Збір інформації щодо чіткості та зрозумілості критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється засобами анкетування у межах кожного компоненту ОП окремо (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSfuruiGMiBzSGaFdtL3Z5Ueyqh4PIwORD5CgrAMGh2a7XFmTQ/viewform?vc=0&c=0&w=1>).

Яким чином форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)?

Згідно п.4 «Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти в МДУ» атестація здобувачів здійснюється відповідно до вимог ОП, Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії в МДУ, Положення про диплом з відзнакою МДУ. Термін проведення атестації визначається навчальним планом та графіком освітнього процесу. До атестації допускаються здобувачі, які виконали всі вимоги ОП та навчального плану. Завершується навчання видачею диплому встановленого зразка про присудження ступеня магістра з кваліфікацією «Магістр менеджменту. Керівник закладу загальної середньої освіти».

Підсумкова атестація здобувачів ОП відповідає чинному стандарту вищої освіти для спеціальності 073 Менеджмент та проводиться у вигляді публічного захисту кваліфікаційної роботи, що передбачає розв'язання складної задачі або проблеми в сфері управління закладом загальної середньої освіти, аналіз зарубіжного або вітчизняного досвіду управління закладами освіти, або проблем професійної підготовки менеджерів освіти. Кваліфікаційна робота має прикладний характер і передбачає не лише комплексне дослідження певної проблеми в межах освітнього менеджменту, але й аналіз досвіду вирішення цієї проблеми на прикладі конкретного закладу загальної середньої освіти. Результатом виконання роботи є не лише отримання теоретичних висновків, але й розробка науково-методичного супроводу вирішення досліджуваної проблеми, або формування шляхів її вирішення.

Яким документом ЗВО регулюється процедура проведення контрольних заходів? Яким чином забезпечується його доступність для учасників освітнього процесу?

Процедура проведення контрольних заходів у МДУ регулюється Положенням про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у Маріупольському державному університеті», яке знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці Маріупольського державного університету у розділі «Освітній процес» за посиланням:

http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_organizaciju_kontrolju_ta_ocinjuva.pdf.

Яким чином ці процедури забезпечують об'єктивність екзаменаторів? Якими є процедури

запобігання та врегулювання конфлікту інтересів? Наведіть приклади застосування відповідних процедур на ОП

У МДУ затверджено Етичний кодекс (протокол Конференції трудового колективу №2 від 25.01.2019 р., введено в дію наказом МДУ від 29.01.2019 №35), в якому зазначено основні засади діяльності Маріупольського державного університету. З метою сприяння дотриманням учасниками освітнього процесу положень цього Кодексу та розв'язання конфліктних ситуацій в МДУ створено постійно діючу Комісію з питань дотримання Етичного кодексу МДУ. Кодекс знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці МДУ за посиланням: http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf

В університеті розроблено Процедуру вирішення конфліктних ситуацій на факультетах (http://mdu.in.ua/publ/procedura_virishennja_konfliktnikh_situacij_na_fakultetakh/1-1-0-127), що є додатком до положення Про факультет Маріупольського державного університету й знаходиться у відкритому доступі на сайті МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/pidrozdily/polozhennja_pro_fakultet.pdf).

З метою врегулювання конфлікту інтересів на факультетах створено Комісії з вирішення конфліктних ситуацій. На ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» подібних випадків не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок повторного проходження контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Згідно п.4.3.13 Положення про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті, повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка створюється деканом факультету.

Процедура та порядок повторного проходження контрольних заходів за ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» ОС «Магістр» організовується та контролюється деканатом факультету іноземних мов МДУ. Повторне проходження контрольних заходів проходить відповідно до встановленого графіку.

На ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» подібних випадків не було.

Яким чином процедури ЗВО урегулюють порядок оскарження процедури та результатів проведення контрольних заходів? Наведіть приклади застосування відповідних правил на ОП

Згідно п.3.16.7. Положення про організацію контролю та оцінювання успішності навчання здобувачів вищої освіти у МДУ, повторне складання екзаменів та заліків з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. Як виняток, ректор може дозволити перескласти не більше двох екзаменів чи заліків здобувачеві випускного курсу, якщо той претендує на одержання диплома з відзнакою.

Відповідно до п.6. Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у Маріупольському державному університеті у випадку незгоди з оцінкою випускник має право подати апеляцію, у зв'язку з цим наказом ректора створюється комісія з розгляду апеляції. Комісія може запропонувати ректору університету ініціювати скасування відповідного рішення екзаменаційної комісії, створення нової ЕК і проведення нового засідання в присутності представників комісії з розгляду апеляції».

Оскарження результатів проведення контрольних заходів на ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» ОС «Магістр» не відбувалось.

Які документи ЗВО містять політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності?

Політику і процедури дотримання академічної доброчесності в МДУ викладено в таких документах:

- Положення про академічну доброчесність в Маріупольському державному університеті (затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 17.05. 2018 № 203, введено в дію наказом МДУ від 29.05.2018 №203). Положення знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці МДУ за посиланням

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_v_mdu.pdf);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових та навчально-методичних працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ (затверджено протоколом Вченої ради від 26.12.2019 №5, введено в дію наказом МДУ 27.12.2019 №428)

(http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_akadem.pdf);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ (затверджено протоколом Вченої ради МДУ 24.05.2017 №13, введено в дію наказом МДУ 29.05.2017 р. № 215) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_stud.pdf).

Які технологічні рішення використовуються на ОП як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності?

Відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», листа МОН «Щодо забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти» від 24.10.2017 №1/9-565 розроблено:

- Положення про академічну доброчесність у МДУ

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_v_mdu.pdf);

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях науково-педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти МДУ

(http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_akadem.pdf).

- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в кваліфікаційних роботах студентів МДУ (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_zapobigannja_ta_vijavlennja_stud.pdf).

- Етичний кодекс (http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf). З 2016 р. створено

Інституційний репозитарій МДУ (електронний архів праць викладачів) (<http://91.250.23.215:8080/jsrui/>). Укладено

Договір про співпрацю №25/06 від 25.06.2018 р. з ТОВ «АНТИПЛАГІАТ» до 31.12.2025 р. Предмет договору: перевірка наукових робіт здобувачів, досліджень на здобуття ступенів доктора філософії та доктора наук. На сайті університету розміщено посилання на безкоштовний сервіс, який здійснює перевірку на плагіат письмових робіт - EduBirdie (<https://edubirdie.com/perevirka-na-plagiat>). Створено окремий розділ на сайті університету, присвячений академічній доброчесності, розроблено QR-код для здобувачів вищої освіти з метою поширення в університеті принципів академічної доброчесності.

Яким чином ЗВО популяризує академічну доброчесність серед здобувачів вищої освіти ОП?

Кафедра педагогіки та освіти здійснює систематичну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності, зокрема, при підготовці кваліфікаційних робіт і здійсненні наукових розвідок. Питання академічної доброчесності розглядалися на професійній дискусії «Культура академічної доброчесності» (28.03.2019 р.) в рамках Школи педагогічної майстерності; на міжкафедральному семінарі «Академічна доброчесність: виклики сучасності» (06.11.2019); (http://mdu.in.ua/news/vikladachi_ta_studentsi_mdu_obgovorili_akademichnu_dobrochesnist/2019-11-06-3370); на науковому семінарі для здобувачів ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» «Доброчесність як складова академічної культури здобувачів вищої освіти» (25.11.2019). На ОП створене середовище, в якому порушення академічної доброчесності є неприпустимим. Питання щодо дотримання вимог академічної доброчесності розглядається здобувачами у процесі засвоєння навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень», детально розкривається у межах роботи студентського наукового товариства «Керівник Нової української школи», є предметом обговорення у межах науково-методичного семінару «Педагогічна майстерня керівника закладу освіти», кураторських годин, під час консультацій до виконання кваліфікаційних робіт. На ОП здійснюється опитування студентів з питань дотримання академічної доброчесності (https://docs.google.com/forms/d/1VHzYkdFEGivtVl-dsENos1SCDRHfUpGia1YklgQK8jo/viewform?edit_requested=true).

Яким чином ЗВО реагує на порушення академічної доброчесності? Наведіть приклади відповідних ситуацій щодо здобувачів вищої освіти відповідної ОП

Організаційні принципи роботи Комісії з питань академічної доброчесності та відповідальність за порушення академічної доброчесності як з боку здобувачів вищої освіти, так і з боку науково-педагогічних працівників викладені у Положенні про академічну доброчесність в МДУ (затверджено протоколом Вченої ради МДУ від 17.05.2018 № 203, введено в дію наказом МДУ від 29.05.2018 №203). Положення знаходиться у вільному доступі на офіційній сторінці МДУ за посиланням (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_akademichnu_dobrochesnist_v_mdu.pdf). Випадків порушення академічної доброчесності на ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» ОС «Магістр» не було.

6. Людські ресурси

Яким чином під час конкурсного добору викладачів ОП забезпечується необхідний рівень їх професіоналізму?

Зарахування науково-педагогічних працівників на роботу до Університету здійснюється за конкурсним відбором відповідно до «Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів у Маріупольському державному університеті». Кадрове забезпечення освітнього процесу в Університеті має відповідати вимогам, що наведені у Постанові Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 року № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти». Положення про проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників, обрання за конкурсом та укладання з ними трудових договорів у Маріупольському державному університеті знаходиться у вільному доступі за посиланням: http://mdu.in.ua/Dokumenty/konkurs/polozhennja_pro_provedennja_konkursnogo_vidboru_npp.PDF

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

У рамках організації освітнього процесу та перспектив працевлаштування випускників МДУ щорічно проводить низку заходів, спрямованих на залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу, основними з яких є:

- презентація ОП «Skills Lab» за напрямками «Успішна кар'єра» та «Власна справа 2.0» від ГО «Маріупольська Спілька Молоді» (http://mdu.in.ua/news/studentiv_mdu_zaprosujut_na_osvitnju_programu_skills_lab_podacha_zajavok_do_21_listopada/2018-11-16-2790);
  - зустрічі з представниками центру зайнятості, проведення тренінгів, зокрема «Співбесіда твоєї мрії» (http://mdu.in.ua/news/dosvid_mae_znachennja_den_kar_39_eri_u_mdu_15_kvitnja/2019-03-28-2982).
- За підтримки Інформаційного центру ЄС на базі МДУ організовується День кар'єри ЄС, що спрямований на інформування молоді щодо шляхів професійного зростання та кар'єрні можливості у контексті європейської

інтеграції України

(http://mdu.in.ua/news/den_kar_39_eri_es_molodi_fakhivci_diznalisja_pro_mozhливosti_pracevlashtuvannja_u_mariupoli/2018-04-24-2436;

http://mdu.in.ua/news/jarmarok_vakansij_treningi_i_diskusiji_u_mdu_projshov_den_kar_eri_es/2019-04-15-3016).

Опишіть, із посиланням на конкретні приклади, яким чином ЗВО залучає до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Процес залучення до аудиторних занять на ОП професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців має свою специфіку, яка виявляється у тому, що академічна група є різновіковою (вона складається як з зі студентів віком 21-22 роки, які здобули ОС бакалавра у поточному році, так і з педагогів з досвідом, заступників керівників, керівників закладів загальної середньої освіти, які одночасно виступають роботодавцями для своїх однокласників). За таких умов питання залучення роботодавців до освітнього процесу набуває контексту «спільного навчання», коли керівники закладів освіти, які одночасно є здобувачами, не просто діляться власним досвідом управлінської діяльності, виступають наставниками та експертами для недовідчених здобувачів усередині академічної групи, але й обирають для роботи у своєму закладі освіти кращих студентів своєї групи. Свідченням ефективності такого спільного навчання є досвід закладів загальної середньої освіти, директори та заступники директорів яких є здобувачами ОП (№33 (директор – Красноярова І.В., заступник – Дімітрова О.О.

(<https://school33mariupol.wixsite.com/mysite/blank>); ЗОШ №3 (директор – Топорикова Н.О., заступник – Соболева К.О. <http://school-3m.inf.ua/>), №26 (директор – Чайкін М.Г., заступник – Махсма В.В.

https://www.marschool26.net/%Do%BA%Do%BE%Do%BC%Do%Bo%Do%BD%Do%B4%Do%Bo#h.p_jfLR6qx2i-ZY), №40 (директор – Дужик Б.В., заступник – Юрочко С.А. <https://marschool40.wixsite.com/marschool40>) та ін.

Опишіть, яким чином ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів ОП? Наведіть конкретні приклади такого сприяння

У МДУ діє Тимчасове положення про щорічне рейтингове оцінювання науково-педагогічних працівників, кафедр і факультетів (затверджене протоколом Вченої ради 26.12.2019 №5, введено в дію наказом МДУ 27.12.2019 №428) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/timchasove_polozhennja_rejt_ocinjuvannja.pdf), що є засобом морального заохочення викладачів до професійного розвитку. Розроблено Положення про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти МДУ за високий рівень результатів наукової роботи, що вміщене на сайті МДУ

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/obgovorennia/2020/polozhennja_pro_stimuljuvannja_naukov_d-ti_v_mdu.pdf).

На виконання Положення про підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/polozhennia/polozhennja_pro_pidvyshennja_kvalifikac_2017.pdf) у 2018-2020 рр.

пройшли курси підвищення кваліфікації Задорожна-Княгницька Л.В., Тимофєєва І.Б.; закордонне стажування – Задорожна-Княгницька Л.В., Тимофєєва І.Б., Нетреба М.М., Воевутко Н.Ю.

ЗВО стимулює викладачів до участі в експертній науковій і навчальній діяльності. Серед викладачів кафедри – членкині спеціалізованих вчених рад; редакційних колегій вітчизняних і зарубіжних наукових журналів; експерти НАЗЯВО; фахівці з недискримінаційної експертизи.

Продемонструйте, що ЗВО стимулює розвиток викладацької майстерності

Стимулювання викладачів здійснюється відповідно до Положення про матеріальне заохочення науково-педагогічних, педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти МДУ за високий рівень результатів наукової роботи (http://mdu.in.ua/Dokumenty/obgovorennia/2020/polozhennja_pro_stimuljuvannja_naukov_d-ti_v_mdu.pdf),

Колективного договору між адміністрацією та трудовим колективом МДУ на 2015-2020 рр.

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/kolektivnij_dogovir_mizh_administracieju_ta_trudov.pdf).

МДУ сприяє розвитку викладацької майстерності. Так, у межах Програми розвитку лідерського потенціалу університетів України, протягом 2-х років викладачі й студенти МДУ були задіяні у тренінгах і семінарах з лідерства, які проводили тренери Фундації лідерства вищої освіти з Великої Британії (British Council).

Розвитку майстерності сприяють тренінги за участі запрошених фахівців, в тому числі іноземних викладачів. 30.09-3.10.2019 р. в МДУ проходили тренінги з викладацької майстерності для педагогів переміщених та східних ЗВО (організатор - громадська організація «Вище» спільно із Саксонським центром викладання та навчання вищої освіти в Лейпцигу (Німеччина).

В МДУ успішно працює «Школа педагогічної майстерності викладачів МДУ», що забезпечує розвиток професійної компетентності й лідерських якостей викладачів. Так, доценти Задорожна-Княгницька Л.В. та Воевутко Н.Ю.

залучалися до викладання у школі (2017, 2018, 2019); ас. Хаджинова І.В. навчалася у школі та отримала сертифікати.

7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Продемонструйте, яким чином фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення ОП забезпечують досягнення визначених ОП цілей та програмних результатів навчання?

Фінансові ресурси університету складаються з фінансування із загального фонду Держбюджету та надходжень спеціального фонду Держбюджету. Фінансування із загального фонду Державного бюджету надається для покриття

витрат, пов'язаних з навчанням здобувачів за державним замовленням. Надходження спеціального фонду університету забезпечуються наданням платних послуг та отриманням грантів та цільових коштів на виконання окремих доручень.

МДУ розміщується у 5 навчальних корпусах. Загальна площа університету становить 30883,6 м², з них навчальні приміщення - 6702,5 м². Показник забезпечення навчальними приміщеннями (з урахуванням навчання у 3 зміни) становить 2,9 м², що відповідає нормативним вимогам п.33 Ліцензійних умов.

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності формується на основі Наукової бібліотеки (160 000 одиниць фонду). Викладачі та здобувачі освіти мають доступ до різних електронних баз.

На офіційному сайті МДУ розміщується, систематично оновлюється та підтримується в актуальному стані інформація, що підлягає оприлюдненню.

Соціально-побутова інфраструктура Маріупольського державного університету включає Наукову бібліотеку, 3 медичні пункти, 3 їдальні та буфети, гуртожиток на 450 місць, спортивний комплекс.

Продемонструйте, яким чином освітнє середовище, створене у ЗВО, дозволяє задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти ОП? Які заходи вживаються ЗВО задля виявлення і врахування цих потреб та інтересів?

У МДУ систематично проводяться опитування з метою вивчення інтересів, потреб, проблем учасників освітнього процесу.

У 2016-2017 н.р. було запроваджено анкетування «Університет очима студентів», за результатами якого загальна оцінка здобувачами якості освітніх послуг склала 76,2%.

У 2019-2020 н.р. було проведено анкетування студентів «Аналіз якості вищої освіти». Кількість студентів, задоволених навчанням збільшилася на 2,8% і склала 79%. Результати опитування було розглянуто на засіданні науково-методичної ради МДУ 04.12.2019 р. (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_2019-2020.pdf)

Проведено анкетування «Позанавчальна діяльність очима студента» (https://docs.google.com/forms/d/1vwFr5Jz21_IxQ7sJRJs7K_ofrVXARQsLJ3X6LMZdz8o/viewform?edit_requested=true).

У 2019-2020 н.р. запроваджено анкетування «Якість викладання навчальних дисциплін», результати якого було заслухано на засіданні Науково-методичної ради та стали предметом оновлення Анкети для здобувачів (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/zvit_pro_opituvannja_shhodo_jakosti_vikladannja_nd.pdf) МДУ були проведені опитування здобувачів і викладачів щодо організації освітнього процесу, заліково-екзаменаційної сесії, підсумкової атестації в дистанційному режимі (http://mdu.in.ua/index/monitoring_op/0-302).

Опишіть, яким чином ЗВО забезпечує безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти (включаючи психічне здоров'я)?

Освітнє середовище Маріупольського державного університету є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти». Освітня діяльність у МДУ спрямована на створення умов для особистого розвитку і творчої самореалізації майбутніх фахівців, формування національних та загальнолюдських цінностей, створення рівних можливостей для молоді у здобутті якісної освіти, підготовки до життя і праці в сучасних умовах, розроблення та запровадження освітніх інноваційних технологій, демократизацію освіти та освітнього процесу, розвитку освіти впродовж життя, інтеграцію української освіти в європейський і світовий простір, забезпечення соціального захисту студентів та науково-педагогічних працівників.

На базі МДУ створена Студентська рада – орган студентського самоврядування. Її структура розроблена з урахуванням кращих традицій європейських закладів вищої освіти. Також в МДУ працює штатний психолог, діє первинна профспілкова організація співробітників та студентів МДУ.

Опишіть механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти? Яким є рівень задоволеності здобувачів вищої освіти цією підтримкою відповідно до результатів опитувань?

В університеті створено розгалужену мережу освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти, яка включає, зокрема, Молодіжний центр, профспілку, інспектора з соціальної роботи, юрисконсульта, практичного психолога, куратора академічної групи, завідувача та усіх викладачів кафедри педагогіки та освіти у цілому. Допомога в адаптації до навчання в університеті здійснюється завдяки організації кураторських годин та зустрічей із завідувачем кафедри й деканом факультету, представниками студентської ради університету, профспілки, молодіжним центром; анкетування щодо виявлення інтересів та потреб у здобувачів освіти. На початку навчання кожний здобувач отримує путівник з необхідною інформацією щодо особливостей перебігу освітнього процесу на ОП, нормативної бази МДУ, обов'язків та прав здобувачів, способів їх захисту. За допомогою організації підтримки здобувачів було, зокрема, виявлено проблему невідповідності розкладу занять потребам здобувачів. З огляду на те, що переважна більшість здобувачів ОП працюють вчителями, керівниками або заступниками керівників закладів освіти, відвідування занять у I зміну для них є проблематичним. Цю проблему було вирішено шляхом формування розкладу навчальних занять за комбінованою формою тричі на тиждень (у вівторок та п'ятницю – з 16.00, у суботу – з 8.00). Науково-методичні семінари та інші комунікативні заходи, що їх організує кафедра педагогіки та освіти для здобувачів ОП, так само проводяться у зручний для здобувачів час за попереднім погодженням з ними.

У межах звернення на кафедру здобувачки М.Горяна щодо питання можливості подальшого навчання у період до та після народження дитини, для неї було організовано зустріч з юрисконсультом, який надав необхідну інформацію. Згідно з анкетуванням студентів щодо якості вищої освіти в МДУ у 2019-2020 н. р. було проведено оцінювання

ресурсів освітнього процесу. Здобувачі задоволені освітньою підтримкою на 33% , організаційною – на 37%, інформаційною – на 43%, консультативною – на 34% та соціальною – на 36%. Рівень викладання у ЗВО оцінюється студентами як високий та достатній та складає 95%.

Яким чином ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами? Наведіть посилання на конкретні приклади створення таких умов на ОП (якщо такі були)

Відповідно до п. 33 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187, в редакції постанови Кабінету Міністрів від 10 травня 2018 р. № 347 щодо доступності до навчальних приміщень для осіб з особливими освітніми потребами у Маріупольському державному університеті здійснено обстеження навчальних корпусів та студентського гуртожитку щодо їх відповідності державним будівельним нормам в частині доступності для маломобільних груп населення, розроблено та затверджено поквартальний План-графік на 2018-2020 рр. реконструкції та проведення ремонту навчальних корпусів Маріупольського державного університету щодо доступності до навчальних приміщень осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення (http://mdu.in.ua/index/osoblivi_potrebi/o-296). Під час реалізації ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» осіб з особливими освітніми потребами не було.

Яким чином у ЗВО визначено політику та процедури врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та корупцією)? Яким чином забезпечується їх доступність політики та процедур врегулювання для учасників освітнього процесу? Якою є практика їх застосування під час реалізації ОП?

Відповідно до п. 2.1.8. Етичного кодексу МДУ однією з морально-етичних засад діяльності МДУ є взаємна довіра та взаємоповага, партнерство і взаємодопомога, що передбачає: створення та дотримання в МДУ атмосфери доброзичливості, партнерської взаємодії, колективної співпраці в освітній та професійній діяльності учасників освітнього процесу. Повага в університеті має бути взаємною, виявлятися як до інших, так і до себе. Варто поважати й цінувати різноманітні, а іноді й протилежні думки та ідеї.

Обов'язковим є уникнення ситуацій залякування, погроз, принижень та паплюження честі колег, фізичного та психічного насильства, нецензурної мови, проявів будь-якої дискримінації.

Процедура врегулювання конфліктних ситуацій відображена у пункті 3.11 Етичного кодексу МДУ.

З метою розв'язання конфліктних ситуацій у МДУ створюється постійно діюча Комісія з питань дотримання Етичного кодексу МДУ http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf

В університеті розроблено Процедуру вирішення конфліктних ситуацій на факультетах, що є додатком до положення Про факультет Маріупольського державного університету й знаходиться у відкритому доступі на сайті МДУ в (http://mdu.in.ua/publ/procedura_virishennja_konfliktnih_situacij_na_fakultetakh/1-1-0-127).

З метою врегулювання конфлікту інтересів на факультетах створено Комісії з вирішення конфліктних ситуацій. Також створена Комісія з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ. Організаційні засади роботи цієї комісії регламентує Положення про Комісію з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/korup/polozhennja_pro_komisiju.pdf).

На офіційному сайті МДУ створений окремий розділ «Антикорупційні заходи», який містить вичерпну інформацію щодо політики МДУ відносно запобігання корупції. В цьому розділі розміщена форма «Повідомити про факт корупції», що дає змогу учасникам освітнього процесу доступно висловити скарги тощо (http://mdu.in.ua/index/antikorupcijni_zakhodi/o-173).

Забезпеченню процедури врегулювання можливих конфліктних ситуацій на ОП сприяє діяльність куратора академічної групи, що спрямовується на ознайомлення здобувачів із зазначеними вище документами у межах кураторських годин, а також організований кафедрою педагогіки та освіти семінар «Недискримінаційна мова керівника закладу загальної середньої освіти» за участю фахівців з недискримінаційної експертизи доцентки кафедри педагогіки та освіти Воевутко Н.Ю. та здобувачки магістерського ступеня ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» Кулігіної О.А. (03.12.2019 р.).

Під час реалізації ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» не виникало подібних ситуацій. Звернень до Комісії з питань дотримання Етичного кодексу МДУ з приводу врегулювання конфліктних ситуацій (включаючи пов'язаних із сексуальними домаганнями та/або дискримінацією) та до Комісії з питань запобігання та виявлення корупції в МДУ не надходило.

8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Яким документом ЗВО регулюються процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП? Наведіть посилання на цей документ, оприлюднений у відкритому доступі в мережі Інтернет

Процедури розроблення, затвердження, моніторингу і перегляду ОП регулюються Положенням про розробку, моніторинг, перегляд, удосконалення та закриття освітніх програм в Маріупольському державному університеті (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/pro_rozrobku-monitoring-peregljad-udoskonalennja_t.pdf). Моніторинг і перегляд ОП визначається п. 8. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в МДУ (протокол Вченої ради 17.05.2018 №11, наказ МДУ 31.05.2018 №214) (http://mdu.in.ua/Ucheb/normativnye/polozhennja_pro_pro_sistemu_vnutrishnogo_zabezpech.pdf). Моніторинг проводиться шляхом періодичної (щорічно) перевірки змісту ОП фахівцями-практиками через опитування

випускників ОП, які працюють за фахом, та роботодавців, у яких працюють випускники ОП. Критерії, за якими проводиться моніторинг ОП, знаходяться у відкритому доступі (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/monitoring/monitorig_dodatok.pdf).

Опишіть, яким чином та з якою періодичністю відбувається перегляд ОП? Які зміни були внесені до ОП за результатами останнього перегляду, чим вони були обґрунтовані?

Освітні програми розробляються в МДУ для всіх рівнів вищої освіти за кожною спеціальністю (спеціалізацією) на підставі стандартів вищої освіти з урахуванням вимог Національної рамки кваліфікацій. З метою удосконалення освітніх програм, забезпечення їх відповідності цілям, очікуванням, потребам і задоволенням стейкхолдерів та суспільства університет здійснює їх періодичний (щорічний) перегляд та моніторинг.

Розроблення, моніторинг і запровадження в освітній процес ОП здійснюється відповідно до системи внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності в МДУ (затверджено Вченою радою МДУ від 22.10.2014 року). Моніторинг ОП та навчальних планів проводиться в Маріупольському державному університеті на таких рівнях:

1 рівень: кафедра – науково-методична комісія факультету – навчальний відділ – науково-методична рада;

2 рівень: студент – група – курс – факультет;

3 рівень: навчальна дисципліна – цикл підготовки – навчальний план.

Для вивчення ефективності функціонування освітньої програми використовується сукупність критеріїв, показників і методів дослідження.

Освітня програма «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» для другого (магістерського) рівня вищої освіти була переглянута і вдосконалена у 2018, 2019 та 2020 рр. У 2018 році у зв'язку з оновленням структури освітніх програм в університеті на підставі рекомендацій Міністерства освіти і науки України було внесено уточнення з метою задоволення освітніх потреб здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії з урахуванням пропозицій роботодавців та заінтересованих сторін було внесено зміни до переліку вибіркових дисциплін із подальшим їх включенням до Каталогу елективних дисциплін МДУ.

У 2019 р. у зв'язку із затвердженням стандарту вищої освіти для спеціальності 073 Менеджмент до чинної освітньо-професійної програми було внесено відповідні зміни, зміст ОП приведено у відповідність до Стандарту та з метою вдосконалення можливості формування індивідуальної траєкторії здобувача вищої освіти, а саме: зменшено термін навчання з 1,5 року до 1,4 років; зменшено кількість годин на підготовку кваліфікаційної роботи; введено науково-дослідну практику; переглянуто перелік курсів за вибором та введено навчальні дисципліни, що розвивають соціальні навички.

У 2020 р. ОП зазнала змін за результатами здійсненого моніторингу, а саме: назву кваліфікації випускника приведено у відповідність до назви освітньої програми та комплексу компонентів ОП, які її забезпечують; до переліку спеціальних компетентностей (СК) відповідно до рекомендацій стейкхолдерів додано СК 11 та СК12; до переліку результатів навчання (РН) додано РН 14 та РН 15; змінено ОК 13 (інспекторсько-методичну виробничу практику у зв'язку із втратою актуальності змінено на виробничу практику з управління початковою школою).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості, а їх позиція береться до уваги під час перегляду ОП

Здобувачі вищої освіти МДУ залучаються до процесу обговорення ще на етапі розробки проєкту ОП відповідною робочою групою.

Відповідно до внутрішніх нормативних актів, здобувачі вищої освіти залучені до роботи у дорадчих та робочих органах університету, зокрема, здобувачі вищої освіти є членами Науково-методичної ради, яка розглядає ОП та виносить рішення про рекомендацію/не рекомендацію до затвердження її Вченою радою.

Члени студентської ради МДУ також входять до складу Вченої ради університету. При цьому не менш як 75% відсотків складу Вченої ради повинні становити наукові, науково-педагогічні працівники Університету і не менш як 10% - виборні представники з числа студентів (Положення про Вчену раду Маріупольського державного університету: Наказ Маріупольського державного університету 28.12.2017 № 528 протоколи Вченої ради МДУ 27.12.2017 №7)

(http://mdu.in.ua/Dokumenty/obgovorennia/polozhennja_pro_vchenu_radu.pdf).

Вагомою складовою процесу перегляду ОП є вивчення думки випускників про зміст та структуру ОП через їх участь в анкетуванні (https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSe93FPy9M3p6N_Vx1xMF88FZMurI27M6fqocQvHwRs-rhYMWa/viewform?vc=0&c=0&w=1). За результатами здійсненого протягом 2019-2020 р. анкетування більшість здобувачів оцінили ступінь своєї підготовленості до управлінської діяльності як високий, однак висловилися у бажанні посилення практичної підготовки та введення курсів, які сприяють розвиткові лідерських якостей.

Яким чином студентське самоврядування бере участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОП

Відповідно до Положення про систему забезпечення якості в МДУ (затверджено Вченою радою МДУ від 22.10.2014 року) залучення всіх учасників освітнього процесу (викладачі, науковці, навчально-допоміжний та обслуговуючий персонал, студенти) до забезпечення якості освіти, мотивації студентів до здобуття якісних освітніх послуг є одним з ключових принципів студентського самоврядування в університеті.

Здобувачі вищої освіти беруть участь в управлінні університетом (члени рейтингових комісій факультетів, стипендіальної комісії університету, науково-методичної ради, вченої ради).

Продемонструйте, із посиланням на конкретні приклади, як роботодавці безпосередньо або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її

якості

Роботодавці безпосередньо залучаються до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості через організацію таких заходів: ярмарок професій (http://mdu.in.ua/news/mdu_vzjav_uchast_u_jarmarku_profesij_u_volnovasi/2019-10-30-3358); конференцій (http://mdu.in.ua/news/u_mdu_vidbulas_regionalna_naukovo_praktichna_konferencija_nova_ukrajinska_shkola_bagat_ovimirni_prostori_jakisnikh_zmin/2017-04-13-1768); http://mdu.in.ua/news/vikladachi_mdu_vzjali_uchast_u_konferenciji_nova_ukrajinska_shkola_teorija_i_praktika/2018-02-23-2318; http://mdu.in.ua/news/pid_chas_konferenciji_u_mdu_osvitjani_obgovorili_pitannja_realizaciji_koncepciji_novoji_ukrajinskoji_shkoli/2019-04-11-3011); зустрічей та круглих столів з роботодавцями (http://mdu.in.ua/news/osvitjani_mariupolja_obednali_zusillja_dlja_virishennja_problem_osvitnoji_galuzi/2017-02-04-1658) та інших процедур забезпечення її якості. Вагомою складовою процесу періодичного перегляду ОП є вивчення думки роботодавців про зміст та структуру ОП через їх залучення до анкетування (<https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdvPkoJ3mFa-LWSfUePjyKsMPTY11cg-2VrN9sA4pdirehlyg/viewform?vc=0&c=0&w=1>).

Опишіть практику збирання та врахування інформації щодо кар'єрного шляху та траєкторій працевлаштування випускників ОП

На виконання Розпорядження Кабінету Міністрів України від 27.08.2010 р. №1726 «Про підвищення рівня працевлаштування випускників вищих навчальних закладів» 01 грудня 2010 р. у МДУ був створений відділ з організації практик та працевлаштування випускників, який рішенням Вченої ради від 10.10.2018 р. був реорганізований у навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників. Відповідно до «Положення про навчальну лабораторію з організації практик та працевлаштування випускників Маріупольського державного університету», введеного в дію наказом Маріупольського державного університету від 19.10.2018 р. №394, серед завдань навчальної лабораторії є здійснення моніторингу працевлаштування випускників шляхом аналізу інформації, наданої кафедрами. На основі такого аналізу формується щорічний загальний звіт щодо працевлаштування випускників МДУ, який обговорюється на засіданнях кафедр, вчених рад факультетів та університету.

Кафедра педагогіки та освіти підтримує постійний зв'язок з випускниками ОП та роботодавцями. Станом на 1 вересня 2020 р. у закладах загальної середньої освіти м. Маріуполь та Маріупольського району працює 42 випускники ОП, які є керівниками та заступниками керівників закладів освіти.

Які недоліки в ОП та/або освітній діяльності з реалізації ОП були виявлені у ході здійснення процедур внутрішнього забезпечення якості за час її реалізації? Яким чином система забезпечення якості ЗВО відреагувала на ці недоліки?

У МДУ функціонує система забезпечення якості, яка спрямована на виявлення недоліків в ОП та/або освітній діяльності з їх реалізації. Це передбачає проведення необхідних процедур моніторингу на наступних етапах: випускова кафедра, факультет, МДУ (http://mdu.in.ua/Dokumenty/jakist-osvity/polozhennja_sistema_vzjao.pdf). Кафедрою педагогіки та освіти систематично аналізуються усі складові освітнього процесу щодо реалізації освітньої програми «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти». На початку кожного навчального року затверджуються та оновлюються робочі програми дисциплін та комплекси навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін на навчальний рік; оновлюється каталог елективних дисциплін професійної підготовки кафедри; аналізуються результати екзаменаційних сесій.

Питання якості вищої освіти розглядалися на засіданнях Вченої ради факультету іноземних мов МДУ: про якість підготовки фахівців на факультеті іноземних мов за результатами роботи екзаменаційних комісій (протокол №2 від 03.10.2018 р.); про проведення підсумкової форми контролю з обов'язкових нормативних навчальних дисциплін циклу загальної підготовки письмово та /або з використанням Навчального порталу (протокол №7 від 26.03.2019 р.); про якість підготовки фахівців на факультеті іноземних мов за результатами роботи екзаменаційних комісій (протокол №2 від 25.09.2019 р.); про рекомендації щодо виконання плану заходів вдосконалення якості вищої освіти на факультеті іноземних мов (протокол № 7 від 19.02.2020 р.).

Так, у березні 2020 р. факультет іноземних мов звітував на засіданні ректорату про розвиток системи внутрішнього забезпечення якості освіти. За результатами звіту за 2018-2019 н.р. було розроблено рекомендації щодо вдосконалення методичного забезпечення навчальних дисциплін та посилення інтеграції освітнього процесу в систему «Moodle», які було впроваджено в освітню діяльність з реалізації ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти». Також рекомендовано продовжити оновлення комплексів навчально-методичного забезпечення навчальних дисциплін з урахуванням сучасних вимог до них. З метою розвитку студентоцентрованого підходу до навчання рекомендовано широко залучати студентське самоврядування факультету іноземних мов до вирішення питань підвищення якості освіти, популяризації стажувань, участі в міжнародних освітніх програмах.

Продемонструйте, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОП. Яким чином зауваження та пропозиції з останньої акредитації та акредитацій інших ОП були ураховані під час удосконалення цієї ОП?

Проведення діяльності за ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» здійснюється на підставі відомостей про право здійснення освітньої діяльності МДУ (наказ МОН №102-л від 22.05.2017). Акредитація ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» відбувається вперше. За період існування спеціальності 8.18010020 «Управління навчальним закладом» контролюючими органами було здійснено одну експертну перевірку, результатом якої стали позитивні висновки і деякі зауваження щодо удосконалення організації і проведення освітнього процесу на спеціальності. Так, у 2013 році під час проведення

процедури акредитації спеціальності експертною комісією були висловлені такі зауваження і пропозиції:

1. Залучати провідних фахівців-практиків з управління закладом освіти до практичної професійної підготовки магістрів.

Реалізація рекомендації: в освітньому процесі, організації практичної підготовки фахівців, проведенні наукових, методичних семінарів залучаються фахівці-практики. З цієї метою кафедрою організовано діяльність постійно діючого науково-методичного семінару «Педагогічна майстерня керівника закладу освіти», переглянуто та вдосконалено зміст виробничих практик.

2. Поповнити фонд наукової літератури з освітнього менеджменту, управління навчальним закладом.

Реалізація рекомендації: кількість фахових періодичних видань для спеціальності 073 «Менеджмент» становить 14 позицій, що відповідає нормативним вимогам. Навчальні дисципліни освітньо-професійної програми підготовки магістрів забезпечені на 100% необхідною навчальною, науково-дослідною літературою.

3. У навчальному процесі передбачити застосування інформаційно-комунікаційних технологій для формування професійної компетентності менеджерів освіти.

Реалізація рекомендації: кафедрою оформлено 2 предметні аудиторії зі спеціальним обладнанням для використання інтернет-технологій, проведення мультимедійних лекцій, практичних занять; викладачами кафедри розроблено комплекси навчально-методичного забезпечення з навчальних дисциплін та розміщено на Навчальному порталі МДУ (<http://moodle.mdu.in.ua/course/index.php?categoryid=25>); складання екзаменів та заліків, виконання практичних завдань здобувачами здійснюється також і засобами платформи Moodle, розроблено мультимедійний супровід для лекцій з нормативних навчальних дисциплін.

Опишіть, яким чином учасники академічної спільноти змістовно залучені до процедур внутрішнього забезпечення якості ОП?

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Університеті визначено такі рівні системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти: студентський, викладацький, кафедральний, факультетський, університетський. Крім того, залучення всіх учасників освітнього процесу (викладачі, науковці, навчально-допоміжний та обслуговуючий персонал, студенти) до забезпечення якості освіти, мотивація студентів до здобуття якісних освітніх послуг є одним з ключових принципів системи внутрішнього забезпечення якості в університеті.

Контроль за дотриманням нормативних вимог та принципів системи внутрішнього забезпечення якості здійснюють у межах своїх службових обов'язків проректори, керівники структурних підрозділів.

Опишіть розподіл відповідальності між різними структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур внутрішнього забезпечення якості освіти

Відповідно до Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Університеті визначено складові системи внутрішнього забезпечення якості МДУ, зокрема кадрове забезпечення освітньої діяльності, оцінювання науково-педагогічних та педагогічних працівників; матеріально-технічне та інформаційне забезпечення освітньої діяльності; навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності; оцінювання здобувачів вищої освіти; забезпечення академічної мобільності здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом; здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм; забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації; систему запобігання академічного плагіату у здобувачів вищої освіти. Контроль за дотриманням нормативних вимог та принципів внутрішнього забезпечення якості освіти здійснюють у межах своїх службових обов'язків проректори, керівники структурних підрозділів.

9. Прозорість і публічність

Якими документами ЗВО регулюється права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу? Яким чином забезпечується їх доступність для учасників освітнього процесу?

Забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації є однією із складових системи внутрішнього забезпечення якості освіти МДУ. Публічність інформації про діяльність Університету забезпечується згідно із Законом України «Про вищу освіту», наказом Міністерства освіти і науки України від 19.02.2015 р. №166 «Деякі питання оприлюднення інформації про діяльність вищих навчальних закладів». В університеті проводиться систематичне оновлення та підтримання в актуальному стані інформації, що підлягає оприлюдненню на офіційному веб-сайті МДУ.

1. Статут МДУ http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/statut_mdu.pdf

2. Стратегія МДУ http://mdu.in.ua/Dokumenty/strategia/strategija_mdu_2016-2020.pdf

3. Правила внутрішнього розпорядку МДУ

http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/pravila_vnutrishnogo_rozporjadku_mdu.pdf

4. Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом Маріупольського державного університету на 2015-2020 роки http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/kolektivnij_dogovor_mizh_administracieju_ta_trudov.pdf

5. Положення про систему внутрішнього забезпечення якості в Маріупольському державному університеті <http://mdu.in.ua/Dokumenty/systema.pdf>

6. Етичний кодекс http://mdu.in.ua/Dokumenty/ustanovchi/etichnij_kodeks_mdu.pdf.

Наведіть посилання на веб-сторінку, яка містить інформацію про оприлюднення на офіційному веб-

сайті ЗВО відповідного проекту з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Адреса веб-сторінки

<http://mdu.in.ua/publ/>

http://mdu.in.ua/publ/proekti_osvitno_profesijnikh_program/osvitno_profesijna_programa_menedzhment_uzzso/2-1-0-154

Наведіть посилання на оприлюднену у відкритому доступі в мережі Інтернет інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти)

ОПП 2020 р.:

http://mdu.in.ua/Ucheb/OPP/mag-2020-2021/opp_menedzhment_uzzso_2020.pdf

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Якими загалом є сильні та слабкі сторони ОП?

Сильні сторони ОП:

- восьмирічний досвід функціонування ОП на ринку освітніх послуг, який забезпечує провідні позиції у сфері освітнього менеджменту регіону, що засвідчує затребуваність та високий рівень працевлаштування випускників;
- високий професійний рівень науково-педагогічного колективу кафедри, активна наукова та публікаційна діяльність викладачів;
- реалізація спільного дослідницького проекту із залученням викладачів та здобувачів магістерського ступеня за ОП у межах комплексної науково-дослідної теми кафедри «Науково-методичний супровід професійної підготовки педагогічних та керівних кадрів для Нової української школи» (державний реєстраційний номер 0120U100343);
- застосування інноваційних форм освітньої діяльності на основі використання кращих зразків європейського досвіду професійної підготовки менеджерів освіти, що забезпечує побудову та реалізацію індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів;
- широке залучення стейкхолдерів до освітнього процесу та вдосконалення ОП, міцна співпраця кафедри з випускниками та роботодавцями ОП, розвинуті зовнішні зв'язки на регіональному рівні;
- інтеграція навчання та дослідження через упровадження елементів дослідницького пошуку в освітній процес, позааудиторну роботу, практичну підготовку здобувачів освіти, прикладний характер кваліфікаційних робіт;
- видання збірника наукових праць викладачів та здобувачів магістерського ступеня ОП «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти» «Освітній менеджмент: теорія та практика»;
- наукова бібліотека МДУ, фонд якої відповідає вимогам та потребам ОП;
- проведення щорічної Всеукраїнської науково-практичної конференції з проблем Нової української школи за участю викладачів та здобувачів.

Слабкі сторони ОП:

- розробка англomовних курсів та програм для здобувачів ОП;
- недостатньо налагоджена співпраця з університетами різних країн.

Якими є перспективи розвитку ОП упродовж найближчих 3 років? Які конкретні заходи ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив?

Перспективним щодо розвитку ОП упродовж найближчих 3-х років вважаємо:

- розширення напрямків практичної підготовки магістрів менеджменту освіти, що передбачає збільшення баз практик та безпосереднє залучення практиків галузі до вдосконалення ОП та участі в аудиторних заняттях;
  - упровадження інноваційних педагогічних методик, які забезпечують використання активних методів навчання у вигляді ділових ігор, квестів, практичних ситуацій тощо;
  - створення та обладнання предметної аудиторії з менеджменту освіти та відкриття Ресурсного центру «Освітній менеджмент в умовах НУШ», що сприятиме якісному освітньому процесу та залученню грантових програм;
  - розробка і вдосконалення комп'ютерних технологій навчання, зокрема Internet-технологій;
  - постійне оновлення електронної інформаційної бази (електронна бібліотека) і активізація її використання в процесі самостійної роботи здобувачів;
  - розширення міжнародної співпраці щодо стажування викладачів та взаємообміну здобувачів вищої освіти;
- Основні заходи, які ЗВО планує здійснити задля реалізації цих перспектив:
- постійний моніторинг змісту навчальних і робочих планів, робочих програм навчальних дисциплін, навчально-методичного забезпечення атестації випускників щодо відповідності сучасним вимогам теорії та практики освітнього менеджменту;
  - розробка та реалізація положення про індивідуальну освітню траєкторію здобувачів освіти;
  - розвиток технологій дистанційного навчання, розробка електронних підручників та інших форм методичного забезпечення дистанційного навчання;
  - проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, конкурсів студентських проектів із залученням керівників закладів загальної середньої освіти та представників інших закладів вищої освіти.

Запевнення

Запевняємо, що уся інформація, наведена у відомостях та доданих до них матеріалах, є достовірною.

Гарантуємо, що ЗВО за запитом експертної групи надасть будь-які документи та додаткову інформацію, яка стосується освітньої програми та/або освітньої діяльності за цією освітньою програмою.

Надаємо згоду на опрацювання та оприлюднення цих відомостей про самооцінювання та усіх доданих до них матеріалів у повному обсязі у відкритому доступі.

Додатки:

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

***

Шляхом підписання цього документа запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом/кваліфікованою електронною печаткою.

Інформація про КЕП

ПІБ: Чентуков Юрій Ілліч

Дата: 29.09.2020 р.

Таблиця 1. Інформація про обов'язкові освітні компоненти ОП

Назва освітнього компонента	Вид компонента	Силабус або інші навчально-методичні матеріали		Якщо освітній компонент потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, наведіть відомості щодо нього*
		Назва файла	Хеш файла	
Науково-дослідна практика (у т.ч. кваліфікаційна робота зі спеціальності)	практика	<i>РПНД_Практ_нау_к-дослід(2020).pdf</i>	unygXoe84YrUCNpXp+mpGCDZPIQ7dbFXHzDJDev4g14=	
Виробнича практика (з управління початковою школою)	практика	<i>РПНД_Практика_з_управл_поч_школою(2020).pdf</i>	FtCYyk4zOCz8/Ce8e5plSaFm+sKmqLXKZU85zApqRE0=	
Виробнича практика (в якості керівника закладу освіти)	практика	<i>РПНД_Практика_в_якості_директора(2020).pdf</i>	3t3Kd9/Wf1aZWR7dnEeEUZSoGEBcXrwyAj6jwO7rWY=	
Управління фінансово-економічною діяльністю закладу освіти	навчальна дисципліна	<i>РПНД_Управління_фінансово-економ_2020.pdf</i>	1kJxBIsJfC7uYEEhw1hHmLhww84OorOb5Jz7j3AO+WY=	Лекційна мультимедійна аудиторія з теоретичних дисциплін Дошка настінна маркерна (рік виробництва, 2016) Проектор мультимедійний BENQ-MS506, (рік виробництва, 2013)
Трудове і контрактне право в освіті	навчальна дисципліна	<i>Роб_пр_Трудове_і_контрактне_право_2020.pdf</i>	KQarCLyHQi5u4hF3ojoKk6VdpIi19Pl4UePoDsZ6g5k=	Лекційна мультимедійна аудиторія з теоретичних дисциплін Дошка настінна маркерна (рік виробництва, 2016) Проектор мультимедійний BENQ-MS506, (рік виробництва, 2013)
Менеджмент організації	навчальна дисципліна	<i>РПНД_Менеджмент_організації_2020_(1).pdf</i>	4aZDC8YeuGbR8hv4aZShuGIGrY24hgoUptaNCD4EDnw=	Лекційна мультимедійна аудиторія з теоретичних дисциплін Дошка настінна маркерна (рік виробництва, 2016) Проектор мультимедійний BENQ-MS506, (рік виробництва, 2013)
Психологія управління	навчальна дисципліна	<i>РПНД_Психологія_управління_2020.pdf</i>	1tRdhZ+Bb/rooAkIS3oOcZR7nNyBgM8vpaZBqQ7ZYfU=	Лекційна мультимедійна аудиторія з теоретичних дисциплін Дошка настінна маркерна (рік виробництва, 2016) Проектор мультимедійний BENQ-MS506, (рік виробництва, 2013)
Охорона праці в галузі	навчальна дисципліна	<i>РПНД_ОПГ_2020.pdf</i>	yNco/MnKmlnQ9o9EEDzu/qOGW8eNqDNwceKXXXpAwVM=	
Академічне письмо	навчальна дисципліна	<i>РПНД_Академічне_письмо.pdf</i>	8C+UVodTeQ3oIy8Jhc8cgE1cNub4ZyOuXE1JPa4U8o=	
Історія управління освітою в Україні	навчальна дисципліна	<i>РПНД_Історія_управління_2020.pdf</i>	6GdGP06b1PRgWr4OXzCPG9SoqwdwiVdy5qB54LH6wbM=	Предметна аудиторія кафедри педагогіки та освіти, ноутбук, телевізор
Методологія та організація наукових досліджень	навчальна дисципліна	<i>РПНД_монд_2020.pdf</i>	gEi/uPbTHW3ZLDbDxtoAVosWQlkDL9Y1utgRkja5hJA=	Предметна аудиторія кафедри педагогіки та освіти, ноутбук, телевізор
Іноземна мова у професійному середовищі	навчальна дисципліна	<i>РПНД_Іноземна_мова_2020-2021.pdf</i>	WzXowCQ6KkIQAR69KihSyrf+ZY6zLoiK3Ik8bi3mLrY=	
Управлінська деонтологія	навчальна дисципліна	<i>РПНД_деонтологія_2020.pdf</i>	g29SLlJu2wmj/nE5elkkbswdDQdozSU7	Предметна аудиторія кафедри педагогіки та освіти, ноутбук,

			ОСкPQFBзXо=	телевізор
Теорія і практика управління в освіті	навчальна дисципліна	РПНД_Теорія управління 2020.pdf	AYr5MHImYPCr8lJt Jv1Lkju6D+VeWуJN KoAsaFphEcг=	Комп'ютерний центр факультету іноземних мов Системний блок, ПК Prime PC Solo 30\ Core 2 DUO E 7500 2.93 GHz/1024Mb/160 Gb/ (у кількості 13 штук, рік виробництва – 2013) Монітор LCD 19 Samsung SN 943 (у кількості 13 штук, рік виробництва – 2013) Інтерактивна дошка Triumph Board DUAL TOUCH 96, (рік виробництва – 2017) Проектор Aser S1283E (рік виробництва – 2017)

* наводяться відомості, як мінімум, щодо наявності відповідного матеріально-технічного забезпечення, його достатності для реалізації ОП; для обладнання/устаткування – також кількість, рік введення в експлуатацію, рік останнього ремонту; для програмного забезпечення – також кількість ліцензій та версія програмного забезпечення

Таблиця 2. Зведена інформація про викладачів ОП

ІД викладача	ПІБ	Посада	Структурний підрозділ	Кваліфікація викладача	Стаж	Навчальні дисципліни, що їх викладає викладач на ОП	Обґрунтування
131542	Барегамян Сюзанна Хоренівна	Доцент, Основне місце роботи	Економіко-правовий факультет	Диплом магістра, Маріупольський державний гуманітарний університет, рік закінчення: 2009, спеціальність: 060101 Правознавство, Диплом кандидата наук ДК 047624, виданий 05.07.2018	9	Трудове і контрактне право в освіті	1. Барегамян С.Х., Дресвяннікова В.Д., Шамара Р.П. Теоретичні та практичні проблеми захисту прав працівника у зв'язку з нещасним випадком на виробництві. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 73. С. 15–22. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/02/barahemain_dresviannikova_shamara_73.pdf 2. Барегамян С.Х., Козлова В.В., Орлова В.Є. Проблеми та перспективи удосконалення забезпечення конституційного права на достатній життєвий рівень в контексті міжнародного досвіду. Журнал східноєвропейського права. 2020. № 72. С. 22–31. URL: http://easternlaw.com.ua/wp-content/uploads/2020/01/barahemian_kozlova_orlova_72.pdf 3. Барегамян С.Х. Правове забезпечення конституційного права на своєчасне одержання винагороди за працю в Україні. Держава та

регіони. Серія: Право. 2019. № 3 (65). С.28–33. URL: http://www.law.stateandregions.zp.ua/archive/3_2019/7.pdf.

4. Барегамян С.Х. Конституційно-правові аспекти визначення та функціонування системи захисту права людини на працю в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. 2016. № 6. URL: <http://www.lsej.org.ua/>

5. Барегамян С.Х. Вплив міждержавних інтеграційних процесів на модернізацію конституційно-правового регулювання права на працю в Україні. Вісник Маріупольського державного університету Серія: Право. Випуск 8. Маріуполь: МДУ, 2015. С. 131-141.

6. Барегамян С. Х. Міжнародні та конституційні гарантії захисту прав громадян України в сфері міжнародної праці. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Юриспруденція. Одеса: МГУ, 2015. Том 1. Випуск 14. С. 41-45.

7. Вплив міждержавних інтеграційних процесів на модернізацію конституційно-правового регулювання права на працю в Україні / [С.Х. Барегамян] / Інтеграційне право в умовах глобалізаційних процесів: концептуальні та методологічні підходи (до 60-річчя зав. каф. конст., адмін. та міжнар. права Маріупольськ. держ. ун-ту, д.ю.н., проф., акад. Укр. акад. наук, Заслуж. діяча науки і техн. М.О. Баймуратова): колективна монографія / за ред. д.ю.н., проф. Ю. О. Волошина. Одеса: Фенікс, 2015. 590 с.

8. Барегамян С.Х., Годованик Є.В. Правознавство: навчальний посібник.

						Маріуполь: МДУ, 2017. 320 с.	
16072	Перепада Федір Леонідович	Доцент, Основне місце роботи	Економіко- правовий факультет	Диплом спеціаліста, Маріупольськи й гуманітарний інститут Донецького національного університету, рік закінчення: 2003, спеціальність: 050103 Міжнародна економіка, Диплом магістра, Маріупольськи й державний університет, рік закінчення: 2019, спеціальність: 035 Філологія, Диплом кандидата наук ДК 026253, виданий 22.12.2014	14	Менеджмент організації	1. Комплекс навчально- методичного забезпечення навчальної дисципліни «Менеджмент організації» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Управління навчальним закладом (загальноосвітній навчальний заклад»)). Маріуполь, 2019. 66 с. 2. Перепада Ф.Л. Формування кадрової політики організації у умовах трансформації національної економіки: Монографія. Київ: СПД Чалчинська Н.В., 2016. 201 с. 3. Перепада Ф.Л. Управління витратами на оплату праці персоналу промислових підприємств. Вісник Одеського національного університету «Економіка». Одеса, 2016. Т. 21, № 7 (49). С. 34-39. 4. Перепада Ф.Л. Мотивація персоналу на металургійних підприємствах України. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". Херсон, 2016. № 16 (2). С. 85-89. 5. Perepadya F.L. Personnel management of industrial enterprises under preservation of human capital. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка. №4, 2017. С. 28-33 6. Перепада Ф.Л. Управління людським капіталом на металургійних підприємствах України. Людським капіталом на металургійних підприємствах України. Приазовський економічний вісник, № 5 (10). Запоріжжя 2018 р. [Електронне фахове видання] URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2018/5_10_uk/

						<p>48.pdf</p> <p>7. Перепада Ф.Л., Тонких Л.С Сучасний стан оплати праці в Україні: соціально-економічні аспекти. Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво №3 (108), 2019. С. 209 – 215</p> <p>8. Perepadya F.L. The trends of migration processes in the labour market of the Donetsk region. Міжнародні економічні відносини та світове господарство. ДВНЗ «Ужгородський національний університет». 25.2.2019. С.62-68</p>	
13943	Попович Олена Вікторівна	Професор, Основне місце роботи	Факультет філології та масових комунікацій	<p>Диплом доктора наук ДД 005083, виданий 15.12.2015,</p> <p>Диплом кандидата наук ДК 010976, виданий 13.06.2001,</p> <p>Атестат доцента ДЦ 008631, виданий 23.10.2003</p>	46	Психологія управління	<p>Попович О.В. Психологія управління: навч. посібник. Маіуполь, МДУ, 2020.</p> <p>2. Попович О.В. Життєтворчість як практика розширення життєвого світу (на матеріалі творчості Г.І. Челпанова). Вісник МДУ серія «Філософія. Культурологія. Соціологія». за заг. ред. К.В. Балабанова. 2016. Вип.12. с. 8-18</p> <p>3. Попович О.В. Моделі взаємодії явища та суспільства в їх історичному розвитку: екологічно-психологічні виміри. Вісник Актуальні проблеми психології: Збірник праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2017. Том VII. Екологічна психологія. Вип. 44. С. 223 – 232</p> <p>4. Попович О.В. From pedagogical: theory to innouative technologies. Научные труды SWorld Выпуск № 47, том 5. Иваново: Научный мир, 2017. с. 9-19</p> <p>5. Попович О.В., Білова Н.В. Інформаційні виміри: феномен соціальної адаптації. Вісник Маріупольського державного університету: Серія: Філософія, культурологія, соціологія. Маріуполь: Нуковий світ; 2018: Вип. 13</p>

						6. Popovich O., Holotsukova Y. Innovations in education: module-tutor process of education / Mariupol: Mariupol State University, 2019. – 142 с.	
41318	Семкова Лілія Вячеславівна	Доцент, Основне місце роботи	Економіко-правовий факультет	Диплом магістра, Донецький державний університет, рік закінчення: 2000, спеціальність: 0501 Економіка підприємства, Диплом кандидата наук ДК 063792, виданий 22.12.2010, Аттестат доцента 12ДЦ 042023, виданий 28.04.2015	16	Управління фінансово-економічною діяльністю закладу освіти	Семкова Л.В. Особливості формування місцевих бюджетів України. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка: Збірник наукових праць. Вип. 11. ISSN 2226-2822, Маріуполь: МДУ, 2016. С. 71-76 (INDEX COPERNICUS). 2. Семкова Л.В. Теория экономического анализа: навчальний посібник. Маріуполь: МДУ, 2015. 125 с. 3. Семкова Л.В. Економіка і фінанси підприємства: навчальний посібник. Маріуполь: МДУ, 2014. 85 с. 4. Семкова Л.В. Фінансовий аналіз діяльності суб'єктів господарювання: навчально-методичні рекомендації. Маріуполь: МДУ, 2015. 75 с. 5. Семкова Л.В. Peculiarities of the allocation of local budgets in Ukraine (Особливості формування місцевих бюджетів України). Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка: Збірник наукових праць. Вип. 11. Маріуполь: МДУ, 2016. С. 71-76 6. Семкова Л.В. Інвестиційно-інноваційна складова економічної безпеки регіонів. Збірник наукових праць Донецького державного університету управління «Проблеми та перспективи забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку». Серія «Економіка». Т. XIX, вип. 306. Маріуполь, ДонДУУ, 2018. 7. Семкова Л.В. Особливості економічної безпеки

						<p>регіону на прикладі Донецької області. Економіко-правова парадигма розвитку сучасного суспільства: Науковий журнал: Journal published by Scientific Consulting Communitys.r.o. «Open Europe», ISSN 2414-0414. Словацька республіка, м. Хошице, 2017. № 1. С. 103-108.</p> <p>8. Семкова Л.В. Організаційно-економічний механізм забезпечення економічної безпеки регіону. Modern Technologies of Education: the European Aspect: матеріали міжнар. наук.практ. конф., м. Люблін, 9-12 травня 2019 р. Херсон: Видавництво ФОП Вишемирський В. С., 2019. С. 94-98. ISBN 978-617-7783-22-9</p> <p>9. Семкова Л.В. Євроінтеграційні процеси України: монографія / Л.В. Семкова та ін. Глобальні аспекти світового господарства та міжнародних відносин в умовах нестабільності економіки. Монографія міжнародної науково-практичної конференції (31.03.2016-01.04.2016 рр., Ченстохова, Республіка Польща. – Ченстохове: Educator, Czestochowa, Rzeczpospolita Polska. 2016. С. 516-524. ISBN 978-83-7542-168-2 (іноземне видання)</p>	
278484	Іванова Вікторія Віталіївна	Доцент, Основне місце роботи	Економіко-правовий факультет	Диплом кандидата наук ДК 067311, виданий 22.04.2011, Атестат доцента 12ДЦ 031724, виданий 26.09.2012	25	Охорона праці в галузі	<p>Іванова В.В., Белякова О.В., Полякова Г.С. Концептуальні основи формування механізму економічного інноваційного розвитку національного господарства: монографія / за науковою редакцією д-ра екон. наук, професора Солохи Д.В. Київ, КНУКіМ, 2017. 210 с.</p> <p>2. Іванова В.В. Ресурсна концепція управління енергозбереженням. Збірник наукових праць ДонДУУ «Проблеми та перспективи</p>

забезпечення стабільного соціально-економічного розвитку». Серія «Економіка». Том XVIII, вип. 301. Маріуполь, ДонДУУ, 2017. С. 48 – 58.

3. Іванова В.В., Ключникова Ю.О. Формування раціональної системи управління твердими побутовими відходами. Збірник наукових праць ДонДУУ «Державне управління». Маріуполь, ДонДУУ, 2017. С. 48-57.

4. Іванова В.В., Полякова Г.С. Вдосконалення системи управління виробництвом та реалізацією екологічно чистих продуктів харчування. «Економіко-культурологічне позиціонування України в світовому глобалізованому просторі» (Кошице, 14-15 лютого 2016 року): Матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції, Кошице, 2016. С. 69-73.

5. Іванова В.В., Тулаїнова Я.П. Екологізація соціальної відповідальності. Процесне управління та корпоративна соціальна відповідальність підприємницьких структур. матеріали Міжн.наук.-практ. Інтернет-конф. (22 грудня 2017 р.) / відп. ред. О.М. Полінкевич. Луцьк : Вежа-Друк, 2017. С. 156 – 159.

6. Іванова В. В., Тулаїнова Я. П. Екологічна сертифікація в системі управління якістю. Економіка і культура України в світових глобалізаційних процесах: позиціонування і реалії: тези доповідей III Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 21–22 берез., 2018 р. / М-во освіти і науки України; М-во культури України; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2018. Ч. VI. С. 132 – 135.

7. Іванова В. В.,

							<p>Грицик В. В., Овчеренко О. С. Енергетична безпека України: особливості сьогодення. The 8th International conference – Science and society (November 9, 2018) Accent Graphics Communications & Publishing, Hamilton, Canada. 2018. P. 322-328.</p> <p>8. Солоха Д., Іванова В., Белякова О., Молярова Л. Теоретико-методологічні аспекти формування екологічної політики в системі національної економіки України на інноваційних засадах розвитку. Монографія / за наук. редакцією д-ра екон. наук, проф. Д. Солохи. Київ, КНУКіМ, 2018. 136 с.</p> <p>9. Штулер І.Ю., Іванова В.В., Белякова О.В., Грицик В.В. Формування парадигми розвитку потенціалу відтворювальної енергетики національного господарства України. Монографія: за науковою редакцією д-ра екон. наук, професора Д.В. Солохи. Мукачево: «Карпатська вежа», 2020. 120 с.</p>
85458	Нікольченко Марія Владиславівна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет філології та масових комунікацій	<p>Диплом спеціаліста, Рівненський державний педагогічний інститут, рік закінчення: 1998, спеціальність: 030502 Російська мова та література, українська мова та література, Диплом кандидата наук ДК 047291, виданий 02.07.2008, Атестат доцента 12ДЦ 025660, виданий 01.07.2011</p>	20	Академічне письмо	<p>Нікольченко М.В. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Академічне письмо» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Менеджмент. Управління закладом загальної середньої освіти»). Маріуполь, 2019. 37 с.</p> <p>2. Нікольченко М.В. Нікольченко Т.М. Просвітницька візія публіцистики Миколи Вороного. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Філософія, культурологія, соціологія. Вип. 14. Маріуполь, 2017. С. 98-108.</p> <p>3. Нікольченко М.В., Нікольченко Т.М., Головка О.В. Вертеп на Правобережній і</p>

						<p>Лівобережній Україні: проблеми розвитку та особливості змісту. Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Історія. Політологія. Випуск 21. Маріуполь, 2018. С. 19-27.</p> <p>4. Нікольченко М.В., Нікольченко Т.М. Відображення проблем державотворення у літературі (за матеріалами автобіографічного твору Романа Іваничука «Благослови, душе моя, Господа...»). Вісник Маріупольського державного університету. Серія: філологія. Маріуполь: МДУ, 2019. Вип. 21. С. 54-61.</p> <p>5. Жаркова Є.М., Нікольченко М.В., Нікольченко Т.М. Теорія і практика перекладу: Підручник. Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2013. 439 с.</p>	
144538	Задорожна-Княгницька Леніна Вікторівна	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет іноземних мов	<p>Диплом спеціаліста, Глухівський державний педагогічний інститут ім. С.М. Сергєєва-Ценського, рік закінчення: 1988, спеціальність: Педагогіка і методика початкового навчання, Диплом доктора наук ДД 008016, виданий 18.12.2018, Диплом кандидата наук ДК 012206, виданий 10.10.2001, Атестат доцента ДЦ 007155, виданий 17.04.2003</p>	28	Історія управління освітою в Україні	<p>Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки: навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.</p> <p>2. Задорожна-Княгницька Л. В. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Історія управління освітою в Україні» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Управління навчальним закладом»). Маріуполь, 2019. 72 с. URL: http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=5253. Задорожна-Княгницька Л.В. Професійний портрет інспектора народних училищ в Україні (за матеріалами педагогічної періодики другої половини XIX – початку XX ст.). Український педагогічний журнал: 2016, №2, С. 120-126</p> <p>4.Задорожна-Княгницька Л.В.</p>

						<p>Обґрунтування періодизації становлення та розвитку деонтології у сфері управління освітою в Україні. Педагогічні науки, 2019, №86. С.29-35.</p> <p>5. Задорожна-Княгницька Л.В., Пандазі А.В. Громадська та приватна ініціатива у розвитку початкової освіти в Маріуполі та Маріупольському повіті (друга половина XIX ст.) Історико-педагогічний альманах. 2019, №2. С.15-21.</p> <p>6. Задорожна-Княгницька Л.В. Роль і місце «Історії управління освітою» як навчальної дисципліни в системі формування цивілізаційних компетенцій менеджерів освіти. Суспільні дисципліни як засіб формування цивілізаційної компетентності здобувачів освіти: матеріали I Всеукр. заоч. наук.-практ. конф. (Рівне, 27-28 квітня 2018 р.). Рівне, 2018. С. 246-249.</p> <p>7. Задорожна-Княгницька Л.В., Єніна К.Ю. Становлення земських шкіл у контексті розвитку початкової освіти в другій половині XIX – на початку XX століття. Освітній менеджмент: теорія і практика. Маріуполь, 2017. С. 33-40</p> <p>8. Задорожна-Княгницька Л.В., Пандазі А.В. Історія становлення та розвитку управління освітою в Маріуполі: історіографічний огляд проблеми. Освітній менеджмент: теорія і практика: зб. Наук. Праць / за заг. ред. Л.В. Задорожної-Княгницької. Маріуполь: МДУ, 2019. 156 с., С. 31-38</p>	
173682	Воєвутко Наталя Юріївна	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземних мов	Диплом спеціаліста, Маріупольський гуманітарний інститут Донецького державного університету, рік закінчення: 1997, спеціальність: Російська мова і література,	23	Методологія та організація наукових досліджень	Воєвутко Н.Ю. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Методологія та організація наукових досліджень» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент»

новогрецька
мова, Диплом
кандидата наук
ДК 021129,
виданий
03.04.2011,
Атестат
доцента 12/ДЦ
044631,
виданий
15.12.2015

(освітня програма
«Управління
навчальним закладом
(загальноосвітній
навчальний заклад»)).
Маріуполь, 2019. 25 с.
2. Воевутко Н.Ю.
Антидискримінаційна
експертиза освітніх
програм і підручників:
досвід Республіки
Кіпр. Проблеми
сучасного підручника
: зб. наук. праць /
[ред. кол.; голов. ред.
О.М. Топузов]. К.:
Педагогічна думка,
2018. Вип. 20. С. 44-
54.
3. Voyevutko Natalya,
Kuligina Elena.
Formation of Criteria of
the Anti-Discrimination
Analysis of School
Textbooks in the
Ukrainian Educational
Field. SOCIETY.
INTEGRATION.
EDUCATION.
Proceedings of the
International Scientific
Conference. Volume II.
School Pedagogy.
Preschool Pedagogy,
May 24th-25th, 2019.
Rezekne, Rezekne
Academy of
Technologies, 2019,
PP.460-470.
4. Voyevutko, Natalya &
Protsenko, Olena. Issue
of Non-Diskrimination
Educational Area:
Content Analysis of
Coursebooks. The
Modern Higher
Education Review.
Borys Grinchenko Kyiv
University, 2019. № 4
(19). PP. 35-41.
5. Voyevutko, Natalya &
Fedorova, Yulia. Anti-
discrimination
examination of
textbooks: problems of
terminology. Ελληνική
γλώσσα και ορολογία:
Ανακινώσεις 12ου
Συνεδρίου (7-
9.11.2019). In:
Βαλεοντής, Κ.,
Κριμπάς, Π.Γ
Πανταζάρα, Μ.,
Τοράκη, Κ. & Τσιάμας,
Γ. Αθήνα: ΕΛΕΤΟ, 333-
343.
6. Воевутко Н.
Забезпечення якості
вищої педагогічної
освіти: досвід
Республіки Кіпр /
Інтернаціоналізація
як фактор
конкурентоспроможн
ості сучасного
університету : кол.
моногр. / за науковою
ред. К. В. Балабанова.
Маріуполь : МДУ,
2017. С.377-392.

196338	Золотько Юлія Сергіївна	Старший викладач, Основне місце роботи	Факультет іноземних мов	Диплом спеціаліста, Дніпропетровський державний університет, рік закінчення: 2000, спеціальність: 030502 Мова та література (англійська)	19	Іноземна мова у професійному середовищі	<p>1. Золотько Ю.С. Поняття соціокультурної компетентності у змісті сучасної професійної підготовки вчителя іноземної мови у ВНЗ. Молодь і ринок: щомісячний науково-педагогічний журнал. Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка – Дрогобич, «ШВИДКОДРУК», 2017. № 2 (145) лютий 2017. С. 152 – 156.</p> <p>2. Золотько Ю.С. Професійне спрямування викладання англійської мови майбутнім магістрам менеджерам освіти. Науково-методичний журнал «Неперервна професійна освіта: теорія і практика». Київ, ТОВ «Видавниче підприємство «ЕДЕЛЬВЕЙС», 2017. Вип. 3-4 (52-53). С. 119 – 124.</p> <p>3. Золотько Ю.С. Викладання фахових дисциплін англійською мовою студентам немовних спеціальностей: проблеми та перспективи. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Суцєнко (голов.ред.) та ін.]. Запоріжжя: КПУ, 2019. Вип. 62. 242 с. Т. 2. С. 82 – 86.</p> <p>4. Золотько Ю.С. Засоби мотивації при навчанні англійської мови для спеціальних цілей. Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр. Запоріжжя: КПУ, 2020. Вип. С. 150 – 154.</p> <p>5. Золотько Ю.С. Gripping Grammar: Практикум з граматики англійської мови. Маріупольський державний університет. Маріуполь, 2015. 120 с.</p> <p>6. Золотько Ю.С. TEACHING CAREER: Навчальний посібник з іноземної мови у професійному середовищі. Маріупольський</p>
--------	-------------------------	--	-------------------------	---	----	---	---

							державний університет. Маріуполь, 2019. 162 с.
315521	Бодик Остап Петрович	Доцент, Основне місце роботи	Факультет іноземних мов	Диплом магістра, Комунальний заклад Сумський обласний інститут післядипломно і педагогічної освіти, рік закінчення: 2018, спеціальність: 073 Менеджмент, Диплом кандидата наук ДК 023646, виданий 12.05.2001, Атестат доцента 02/ДЦ 015934, виданий 15.12.2005	21	Теорія і практика управління в освіті	Задорожна-Княгницька Л.В., Бодик О.П. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Теорія та практика управління в освіті». Маріуполь: МДУ, 2019. 66 с. 2. Bodyk O., Kalynychenko V. Development of school authorities' managerial competence in continuing education. Managment of the 21st century globalization challenges. Issue 2 [collective monograph] / in edition I. Markina. Prague. Nemoros s.r.o. 2019. Czech Republic. P. 345-353. 3. Bodyk O., Lykhopiy V. Formation of School Headmasters' Managerial Competence to Ensure the Internal System for Education Quality Assurance // Security of the XXI Century: National and Geopolitical Aspects. Issue 2: [collective monograph] / in edition I. Markina. Prague. Nemoros s.r.o. 2020. Czech Republic. P. 409-416. 4. Бодик О.П. Реформа освіти: формування ефективної системи менеджменту на засадах громадсько-державного управління та децентралізації. Освіта Донеччини: національний та європейський вектори розвитку. Освітній дороговказ на 2017-2018 навчальний рік. Слов'янськ: Витоки, 2017. С. 8 - 13. 5. Бодик О.П. Специфіка створення позитивного іміджу загальноосвітнього навчального закладу. Від творчого пошуку – до професійного становлення: Збірник наукових праць студентів, магістрантів та молодих дослідників. Суми: НВВ СОІППО, 2018. С. 25 - 29. 6. Бодик О.П. «Нова школа» як стратегічна основа для розвитку освіти в громадах. Школа – майстерня

							майбутнього. Освітній дороговказ на 2018 – 2019 навчальний рік. – Науково-методичні рекомендації щодо організації освітньої роботи у 2018 – 2019 навчальному році / за заг. ред. С.І. Макаренко. Краматорськ : Витоки, 2018. С. 7 - 18.
144538	Задорожна-Княгницька Леніна Вікторівна	Завідувач кафедри, Основне місце роботи	Факультет іноземних мов	Диплом спеціаліста, Глухівський державний педагогічний інститут ім. С.М. Сергєєва-Ценського, рік закінчення: 1988, спеціальність: Педагогіка і методика початкового навчання, Диплом доктора наук ДД 008016, виданий 18.12.2018, Диплом кандидата наук ДК 012206, виданий 10.10.2001, Атестат доцента ДЦ 007155, виданий 17.04.2003	28	Управлінська деонтологія	1. Задорожна-Княгницька Л. В. Управлінська деонтологія: навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС. 2019 р. 248 с. 2. Задорожна-Княгницька Л. В. Комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни «Управлінська деонтологія» для студентів ОС «Магістр» спеціальності 073 «Менеджмент» (освітня програма «Управління навчальним закладом (загальноосвітній навчальний заклад»). Маріуполь, 2019. 66 с. URL: http://moodle.mdu.in.ua/enrol/index.php?id=77 3. Задорожна-Княгницька Л. В. Деонтологічна підготовка менеджерів освіти в університетах: теорія і практика: монографія. Маріуполь: МДУ, 2017. 372 с. 4. Zadorozhna-Kniagnutska L. Management deontology as a new area of scientific knowledge in education management. Modern approaches to knowledge management development. «B2 d.o.o.» Ljubljana School of Business. Ljubljana, Slovenia, 2020. 542 p. P. 356-368. 5. Задорожна-Княгницька Л. В. Обґрунтування змісту й структури деонтологічної компетентності менеджера освіти. Science rise: pedagogical education. Харків, 2018. №2(22). С. 24–28. 6. Задорожна-Княгницька Л. В.

						<p>Управлінська деонтологія у сфері освіти: науково-педагогічний дискурс. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 16. Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики. Київ, 2017. Вип. 28 (38). С. 15–22.</p> <p>7. Задорожна-Княгницька Л. В. Самостійна робота як чинник підвищення ефективності деонтологічної підготовки керівників навчальних закладів на другому рівні вищої освіти. Нова педагогічна думка. Рівне, 2017. № 3 (91). С. 3–7.</p> <p>8. Задорожна-Княгницька Л. В. Напрями розвитку етико-деонтологічного знання у сфері управління освітою на початку ХХІ століття. Духовність особистості: методологія, теорія і практика : збірник наукових праць / Гол. редактор Г. П. Шевченко. Вип. 5 (92). Сєвєродонецьк: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2019. 260 с. С. 86-96.</p>
--	--	--	--	--	--	--

Таблиця 3. Матриця відповідності програмних результатів навчання, освітніх компонентів, методів навчання та оцінювання

Програмні результати навчання ОП	ПРН відповідає результату навчання, визначено му стандартом вищої освіти (або охоплює його)	Обов'язкові освітні компоненти, що забезпечують ПРН	Методи навчання	Форми та методи оцінювання
<i>РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну</i>	☒	Історія управління освітою в Україні	Традиційні: словесні (лекція (вступна, тематична, лекція-прес-конференція, узагальнювальна), розповідь, бесіда, дискусія; наочні (ілюстрація); практичні (складання графічних схем, заповнення таблиць, написання рефератів, конспектування, укладання глосарію, тестові завдання)	екзамен

відповідальність.				
<p><i>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах</i></p> <p><i>РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.</i></p> <p><i>РН3: Проектувати ефективні системи управління організаціями.</i></p> <p><i>РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.</i></p> <p><i>РН7: Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.</i></p> <p><i>РН10: Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.</i></p> <p><i>РН11: Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.</i></p> <p><i>РН12: Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).</i></p>	☒	Управлінська деонтологія	Традиційні: словесні (лекція (вступна, проблемна, лекція-прес-конференція, узагальнювальна), розповідь, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (аналіз ситуацій морального вибору, виконання різнорівневих завдань деонтологічної насиченості), інтерактивні (робота в парах, ділові ігри, дискусії).	екзамен
<p><i>РН7: Організовувати та здійснювати ефективні</i></p>	☒	Іноземна мова у професійному середовищі	практичні заняття із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій	екзамен

<p>комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті. РН9: Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.</p>			<p>(PowerPoint – Презентація), пояснення, розповідь, бесіда, тренінг; спостереження, ілюстрація, демонстрація; вправи; індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні; репродуктивні, пошукові, дослідницькі; навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; застосування методів активізації навчання тощо.</p>	
<p>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.</p>	☒	<p>Методологія та організація наукових досліджень</p>	<p>Традиційні: словесні (лекція (вступна, тематична, узагальнювальна), розповідь, бесіда, дискусія); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (виконання різнорівневих завдань), інтерактивні (робота в парах, ділові ігри, дискусії).</p>	залік
<p>РН7: Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті. РН9: Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною і іноземною мовами.</p>	☒	<p>Академічне письмо</p>	<p>Навчальні лекції (вхідна, узагальнююча, проблемні, тематичні), семінарські і практичні заняття, робота з першоджерелами, робота з базами даних бібліотек, складання графічних схем, конспектування наукової літератури, реферування, робота в Інтернет, виконання різноманітних видів завдань, написання контрольних, самостійних робіт, підготовка модульних індивідуальних завдань.</p>	залік
<p>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.</p>	☒	<p>Охорона праці в галузі</p>	<p>Традиційні: словесні (лекція (вступна, тематична, проблемна, узагальнювальна), розповідь, бесіда); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (аналіз професійних ситуацій, конспектування, тестові завдання), інтерактивні (робота в парах, ділові ігри, дискусії).</p>	залік

<p><i>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах</i></p> <p><i>РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.</i></p> <p><i>РН3: Проектувати ефективні системи управління організаціями.</i></p> <p><i>РН5: Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.</i></p> <p><i>РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.</i></p> <p><i>РН7: Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.</i></p> <p><i>РН12: Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).</i></p> <p><i>РН13: Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).</i></p>	☒	<p>Теорія і практика управління в освіті</p>	<p>Традиційні: словесні (лекція (вступна, проблемна, лекція-прес-конференція, з запланованими помилками, узагальнювальна), розповідь, бесіда); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (аналіз професійних ситуацій, складання схем, заповнення таблиць, написання тез, конспектування, укладання глосарію, тестові завдання), інтерактивні (робота в парах, ділові ігри, дискусії).</p>	<p>екзамен</p>
<p><i>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий,</i></p>	☒	<p>Психологія управління</p>	<p>Інтерактивна лекція (лекція-бесіда, лекція-дискусія, проблемний виклад навчальної інформації); проблемно-пошукова діяльність</p>	<p>екзамен</p>

<p>методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах</p> <p>РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.</p> <p>РН3: Проектувати ефективні системи управління організаціями.</p> <p>РН7: Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.</p> <p>РН10: Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.</p> <p>РН12: Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).</p>			<p>здобувачів (робота з навчально-методичними джерелами, підготовка тематичних презентацій); проблемно-орієнтований диспут (семінарські заняття).</p>	
<p>РН1: Критично осмислювати, вибрати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах</p> <p>РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.</p> <p>РН5: Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.</p> <p>РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних</p>	☒	<p>Менеджмент організації</p>	<p>Традиційні: словесні (лекція (вступна, тематична, проблемна, узагальнювальна), розповідь, бесіда); наочні (демонстрація, ілюстрація); практичні (підготовка доповідей, конспектування, тестові завдання), інтерактивні (робота в парах, ділові ігри, дискусії).</p>	<p>екзамен</p>

<p>умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. РН10: Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач. РН12: Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом). РН13: Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).</p>				
<p>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. РН3: Проектувати ефективні системи управління організаціями. РН5: Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах. РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. РН12: Вміти делегувати</p>	<p>☒</p>	<p>Трудове і контрактне право в освіті</p>	<p>Лекції, підготовка доповідей, самостійна робота студентів; консультація викладача з питань підготовки до семінарських занять, виконання ІНДЗ, за змістом тем; індивідуально співбесіда за програмовим змістом дисципліни, та перевірка завдань для самостійної роботи студента визначених у семінарських заняттях з метою підвищення рейтингу успішності студента.</p>	<p>залік</p>

<p>повноваження та керівництво організацією (підрозділом). РН13: Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).</p>				
<p>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. РН4: Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї. РН5: Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах. РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність. РН8: Застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління організацією. РН12: Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом). РН13: Вміти планувати і здійснювати</p>	<p>☒</p>	<p>Управління фінансово-економічною діяльністю закладу освіти</p>	<p>Лекції (оглядові, тематичні, дискусії); самостійне конспектування основних питань курсу; обговорення конкретних ситуацій; презентації; робота в Інтернет; індивідуальна науково-дослідна робота (реферативне дослідження).</p>	<p>залік</p>

інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).				
<p><i>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.</i></p> <p><i>РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.</i></p> <p><i>РН3: Проектувати ефективні системи управління організаціями.</i></p> <p><i>РН5: Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.</i></p> <p><i>РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.</i></p> <p><i>РН7: Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.</i></p> <p><i>РН9: Вміти спілкуватись в професійних і наукових колах державною та іноземною мовами.</i></p> <p><i>РН10: Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення</i></p>	☒	Виробнича практика (з управління початковою школою)	Словесні: консультація, бесіда, інструктаж; практичні: вирішення управлінських ситуацій, завдань морального вибору, заповнення схем, таблиць, аналіз нормативних документів та звітних матеріалів, методичної літератури, підготовка презентацій та доповідей; моделювання професійної діяльності.	диференційований залік

<p>професійних задач. <i>РН11: Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.</i> <i>РН12: Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).</i> <i>РН13: Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).</i> <i>РН14: Вміти діяти у відповідності до документів, які регламентують професійну поведінку керівника закладу освіти, визначають деонтологічні принципи його управлінської діяльності.</i></p>				
<p><i>РН1: Критично осмислювати, вибирати та використовувати необхідний науковий, методичний і аналітичний інструментарій для управління в непередбачуваних умовах.</i> <i>РН4: Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї.</i></p>	☒	<p>Науково-дослідна практика (у т.ч. кваліфікаційна робота зі спеціальності)</p>	<p>Словесні: консультація, бесіда, інструктаж; практичні: вирішення управлінських ситуацій, аналіз нормативних документів та звітних матеріалів, наукової та методичної літератури, прогнозування, моделювання.</p>	<p>диференційований залік</p>
<p><i>РН2: Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення.</i> <i>РН3: Проектувати ефективні системи управління організаціями.</i> <i>РН5: Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.</i> <i>РН6: Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських</i></p>	☒	<p>Виробнича практика (в якості керівника закладу освіти)</p>	<p>Словесні: консультація, бесіда, інструктаж; практичні: вирішення управлінських ситуацій, завдань морального вибору, заповнення схем, таблиць, аналіз нормативних документів та звітних матеріалів, методичної літератури, підготовка презентацій та доповідей; моделювання професійної діяльності, тренінг.</p>	<p>диференційований залік</p>

<p>рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.</p> <p><i>РН7:</i> Організовувати та здійснювати ефективні комунікації всередині колективу, з представниками різних професійних груп та в міжнародному контексті.</p> <p><i>РН10:</i> Демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач.</p> <p><i>РН11:</i> Забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.</p> <p><i>РН12:</i> Вміти делегувати повноваження та керівництво організацією (підрозділом).</p> <p><i>РН13:</i> Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).</p>				
---	--	--	--	--